

Életünk

AZ EURÓPAI MAGYAR KATOLIKUSOK LAPJA

III. évfolyam 6. szám (5. Jahrgang Nr. 6.)

A Z St.Gallen — Erscheint monatlich

1971 június 1.

Hős Szent László emlékezete

Az öt világrészben szétszórta magyarság június hónapban tartja a hősök ünnepét s hódol ama vitézség eszményének, mely a mindenkori magyar katona sajátja évszázadokon keresztül, mellyel védte hazáját s a keresztény Európát egy egész évezreden át, rendszerint túlerővel szemben.

Hogy miért éppen júniusban tartja a magyar katona a megemlékezés napját? Azon egyszerű okból, mert a magyar katona a vitézség legszebb eszményét *Szent Lászlóban* látja, akinek június 27-én van az ünnepe. Benne találja meg a lovagi ideált, a hőst, aki 900 év óta világoskodik nemzete előtt.

S ha a múltban tanítómesterét látta Szent Lászlóban vitéz elődeinknek számos nemzedéke, mennyivel inkább szükségünk van ma a legendás hősök példáját magunk elé állítani, tanulmányozni, amikor otthoni véreinket az orosz hódítót kiszolgáló Párt akarja kiforgatni nemzeti mivoltából, magyarság-tudatából. A hirhedt abortus rendelet révén az ősi vitézség alapjául szolgáló nemzeti életerőt pusztítja, tékozolja szüntelenül, s enerválja s lehetetlenné teszi a születendő generációt nagyobb, hősi feladatokra. Ennek az elsatnyulásra ítélt nemzedéknek igenis eszményre van szüksége, mely Szent Lászlóban testesül meg a legtökéletesebben.

A történelem valóságából felénk néző legendás hős, akit népe bálványozott, mint izig-vérig keresztény magyar uralkodót, annyi csatának diadalmas hadvezérét, igen, ez a legendás hős azt kiáltja minden csüggedő, a hódoltság állapotba belenyugvó, nemzetiségét felejtő magyarnak: Népem, ne hagyj magad! Sorsodat magad hordod a kezeden! Miként a kun által elrabolt magyar leánynak, akit fáradt lovával elérni nem tudott, odakiáltotta: «Szép hugom, rántsd le a kunt magaddal!» A leány megtette, s megmenekült, a kun pedig László kezétől pusztult el.

Szent László király kora ifjúságától kezdve részt vett a nemzeti létért és boldogulásért vívott harcokban. Küzdött az idegen befolyás ellen a nemzet függetlenségéért, harcolt a nemzetet létében fenyegető barbár népek: besenyők, úzok és kunok ellen, hogy védje a magyar földet, népet, családot s a magyar kereszténység zsenge vetését. Egyik legszebb példa erre az 1091-ik évi kun betörés Kapos névű vezérük alatt. Szent László ekkor éppen Horvátországban tartózkodott, mialatt a kunok Erdélyt végigpusztították, majd Biharba

keltek át. Harcolva és zsákmányolva érkeztek arra a helyre, melyet Becsejnek hívnak. Sok volt a prédájuk, haza akartak térni s mondták: «Harcolva jöttünk, most térjünk vissza vadászva.» Annyi zsákmányt szereztek Magyarországról, amennyi soha egyetlen nemzetnek sem volt. Sok asszonyt és gyermeket is magukkal hurcoltak. László király, amikor hírrül vette a veszedelmet, oly gyorsan tért vissza Horvátországból vitézeivel, amint csak tehette. A Temes folyó táján találta meg az ellenséget. A kun sereg a tömérdek elrabolt jószággal és rengeteg hadifogollyal csak lassan haladhatott és a rémítő sírásból és jajgatásból tudták meg, hogy a közelben vannak. Szent László ezt hallva, egész lelkében megrendült és azt mondta katonáinak: «Jobb nekem, ha veletek együtt meghalok, semhogy rabságban lássam feleségeiteket és gyermekeiteket.» S maga állt vitézeinek élére, személyesen rohant a kunok táborára. Vitézei halált megvetve követték s így csakhamar megsemmisítő győzelmet arattak.

Nemzetvédő harcaiban nemesak az uralkodói kötelesség vezérelte, hanem főképpen népe, országa iránti *honszerelme*. Ez már kitűnt a cserhalmi ütközetben is (1068), amikor még nem volt király, de pillanatig sem habozott életét kockára tenni, hogy az elrabolt magyar leányt megszabadítsa elrablójától. Még jobban tanúságot tett magyar fajszeretetről a Salamon ellen bátyja, Géza oldalán vívott Mogyoród-i csatában 1074 márc. 14-én. Hogy Géza bátyját óvja, aki ellen elsősorban irányult Salamon támadása, László ruhát cserélt vele. Ezzel akarta magára vonni az ellenfél túlerejét, ami sikerült is. Amikor Salamon észrevette, hogy Lászlóval áll szemben, annyira megrémült, hogy ijedében csapatai hadrendjét megzavarta, s Géza és László fényes győzelmet arattak Salamon és német-vallon-olasz lovagjai fölött. Bármily örvendetes volt is az országra ez a győzelem, Szent László szívét diadalérzet helyett nagy szomorúság töltötte el. Látván ugyanis annyi ezer ember véres holttestemét, bár azok neki ellenfelei voltak, mégis nagyon fájt a szíve és megsíratá azokat, mert fajtája pusztulását látta bennük.

S ez a legvívóhős, országgyarapító, aki fejtel magasabb mindenkinél, s ellenállhatatlan, ha félelmetes csatabárdját megvillogtatja, nemcsak a vitézségben jár elől, hanem az *életszentségben* és erényességben is min-

denki fölé emelkedik. Ő mindig a jog és igazság oldalán áll. Ezért nem koronáztatja meg magát, míg Salamon, a fölkelet, de trónjavesztett király él, s harcaiban, hadjárataiban is mindig vigyáz arra, hogy azt támogassa, akinél az igazságot véli felfedezni. Ez alapon védi az özvegyet, szegényt, családot; mindegyiket pedig az Egyházat; püspökségeket alapít, apátságokat, kolostorokat emel; törvényeivel irtja a tolvajlást, nemesíti az erkölcsöket; de legjobban hat *példájával*, imádságos lelkületével, mert tudja, hogy amire az emberi erő nem képes, azt az Isten kegyelme és segítsége biztosítja.

Nem esoda, ha ez a fennkölt lélek nem tud haragudni, hanem a *megbocsátás* és irgalom erényét gyakorolja megbántóival szemben (Salamon, Kálmán herceg, lengyel Boleszláv) s udvara tárva-nyitva a vendégek vagy hozzá menekülők számára. Ezt a nagylelkűséget dicséri benne az egykorú fró is: «Büntetőügyekben, hol vérbosszúnak, halálbüntetésnek van helye, mindig az Isten félelmét tartá szeme előtt és minden ítéletében a könyörület szelidségével enyhíté a törvény keménységét.»

Senkise lehetett volna tehát hivatottabb nálánál arra, hogy alig egy emberöltő múltán szent elődjének, Istvának, fiának Imre hercegnek s szent nevelőjének, Gellért püspöknek hamvait felemelje s a szentség glóriájával öveze, amit VII. Gergely engedélyével az egész ország jelenlétében végre is hajtott. Így a nemzet első, nagy királyában, térítő apostolában, nemesak a nagy uralkodót, hanem a szentet is tisztelhetette. S azóta ott ragyog a magyar kereszténység egén Szent István király alakja, mint az «ország tündöklő csillaga» s «istáppja», pártfogója, védője immár ezer év óta. Száz év múlva László királyt is a szentek dicsfényével övezte az Egyház, s a magyarságnak immár két szent király mutatja az utat, ad bátorítást a zord időkben, tehát a mai hódoltság állapotban is s arra figyelmeztet, hogy a magyar nemzetnek sorsa e legmélyebb örvénylésében sem szabad elcsüggednie: nagy múltja feljogosítja erre, nagy erényei, érdemei követelik számára a szabad életet a szabad nemzetek sorában!

Szent István ezeréves jubileumi éveiben bizalommal, hittel tekintünk a két szent király eszményi alakjára, mi a hősök és szentek unokái, s bűnbánó, de pillanatig sem csüggedő lélekkel imádkozzuk Mentés Mihály papköltő szavaival:

Hadd legyünk mink is tiszták, hősök, szentek: Hazánkat így mentsd meg!

VECSEY LAJOS

Az alkotás ösztöne

Sokszor tolták elém reménykedő szülők gyermekeik rajzait: van-e tehetsége, érdemes-e taníttatni, lesz-e belőle művész? Nyilvánvaló, rosszindulatnak könyvelik el, ha ilyenkor csak hümmögök: majd meglátjuk, ha meghal. A tehetség, a legelbűvölőbb se elég egymagában. Még a géniusz esetében is — hát még, ha csak talentumosról van szó — a rátermettségnek párosulnia kell szívós csinálási ösztönnel, mely olyan ellenállhatatlan vitális erő, kegyetlen ösztöke, mint más halandóban az éhség lecsillapítása vagy a tüdő sóvárgása a levegő után. Elsorvad, belepusztul, ha tehetlenségre van ítélve, mint a kalitkába zárt fecske. A legfinomabb madár ételekhez se nyúl, mert cikkázásra született. S ráadásul a művészkedés egész életre szóló nagy kaland. Bármennyire is pimaszul hangzik: az egész életmű, az 50 - 60 év együttese fémjelzi a salakot is. Bizony elég, ha signalva van a firka. Persze, hogy az alkotás kínja gyönyörrel is jár, mint az alkoholista torkának a nedű, ami édessé teszi a rabszolgágnak ezt a különös fajtáját. A mezítlábas 5 éves gyerek lélegzetviasszajofjta lesi, hogyan festi a címfestő a söröspohár oldalán lecsurgó habot, vagy miként csillan a fény a leforrázott disznószájba harapott piros alma bőrén. Elpityergi magát, hogy nincs ecsete és festéke s nem csinálhatja utána a varázst. Lehet, hogy innét gyökerezik a fájó érzés, mely az egész életen át elkísér, ha elérhetetlen szépet látunk. De mégse nyugszik, legalább papírt kerít s ezerszámra firkálja tele fantasztikus figurákkal. Iskolatársak indulhatnak egyforma esélylyel. Olykor a tehetségesebbet üti ki az élet a ringből s a fanatikusabb marad meg művészeknek. Persze, hogy igaz: még egy életen át tartó, izzadságos munka se nyitja meg kapuját a parnasszusnak — de az is igaz: kitartó áhitat nélkül a legfényesebb tehetség is elpattan mint a buborék.

Festőakadémiák évenként sokezer szépményű fiatalnak adnak mesterdiplomát. Öt százalék lesz-e közülük művész? Hány mérnökből válik egy-egy feltaláló? Minden évben sokszáz fölkel papból mennyi marad meg apostolnak? Valamennyi novícia kis vagy nagy szt. Teréznek indul. S nem nővi ki magát azzá. Elsőáldozók megható ártatlansága egykettőre elillan az idő haladtával.

A festőnél a tehetség mellé hiányzott az alkotó ösztön. A zongorista rühelte a 6-8 órás napi billentyűzést. Az író lusta volt életét az írógép mellett elkattogatni. A papnak nem a hite rendült meg, hanem elnyárs-polgáriásodott. Az apácában elfáradt az idealizmus a nap mint nap megújuló szívós küzdelemben. A kamaszkor viharában elsodort elsőáldozónak értelmetlenné vált a hegyromok hívása. Minden hivatásnak van bukta: szóval meg bennünk a nosztalgia, mikor Montefiasconeban Fugger sírjánál elutazóban megvesszük a kötelező «Est» butykost. Megrázó a séta a gyermeksírkeresztek utcáin: mennyi elhantolt lehetőség. Megrendülünk Firenzében a kőben vajúdo kezek-lábak titáni kínja előtt, mert nem lett belőlük mesterük megálmodta remekmű. Az irgalmas Üdvözítő megátkozta a terméketlen fügefát és szomorúan nézett a vállatvonó ifjú után. Nyersen inti

meg a szenvedésről lebeszélni akaró tanítványt.

Mi a kereszténység? Tan vagy életmód? Persze, hogy mind a kettő. A katedrákon okoskodó tanárookra szükség van, még akkor is, ha a bizánci szörszálhasogatás dekadens jelenség. Az első keresztények azonban komplikációk nélküli teológiai tudással hódítottak. Napjaink szörszátjárokodó, idegekre menő, steril eszmejuttatásai használnak valamit? Ne legyünk tudományellenesek, magunk alatt vágók a fát, de közelebb érzem az igazságot a cselekvő kereszténységnek, mint a kontesztációkénak. A szeretet nem szublimált elvontság, szóaradat, csűrös-csavarás, ágaskodó kritikálás, hanem pozitív élet. Az anglikán nehéz útvesszőkön nem azt kérdezi magától: mit hinne, hanem, hogy mit tenne a helyemben Krisztus? Talán igaz: nem is annyira az a fontos, mit hiszek, hanem hogyan hiszek. Életté válik-e meggyőződés? Szenet ragad-e a művész, hogy megábrázolja belső vízióit? Isten az állandóan működő, éltető, fönntartó szeretet, miként az elektromos rezgések keresztül-kasul itatják a mindenséget. Ebbe a láthatatlan országba csak azok a lelkek költődnek bele, akik szintén szeretetté válva átveszik az isteni hullámhosszat és megállíthatatlanul, örök tevékenységgel valószínűsítik, láthatóvá gyakorolják az immanens Alkotó léteét. Erdekes, hogy Newtonnak Isten jóte bizonyítására elég a kéz hüvelykujja. Próbáljunk csak meg néhány mozdulatot nélküle. Hiányában oda lenne markunk képességeinek 80 százaléka. Alttala célszerűsödik tökéletesség az akcióra teremtett végtag. Nem heverhet hát tohonyán a munkára büntetett és jutalmazott isteni képmás.

Valamikor a művész mesterember volt. Dürer borraivalót kapott a leszállított képért. Adás-vevésre organizált korunk a közvetítő ügynök üzletérdekei miatt kitermelte a sztár-rendszert. Az egéki fölpumpált bálvány a szörszkezü kereskedő hasznát is fokozza. Nem baj, ha az állértéket emberöltő után, mint a divatot elhomályosítja az újabb még fényesebbre szidolozott pléhcsillag. A zsebgyűrt bankóka a fontosak. A mesterség áhítatos szolgálata a pénzhétség töviséi közé került. Lebiggyedtszajú cinikusok körében hivalkodás nélkül az ügyért dolgozni anakronizmusná vált.

Sajnos, a vallás területére is betükröznek a publicitás ördögei. A kiskamrába való intimítást, a ne tudja jobb kezed, mit tesz a bal, a négy szemközti az éggel szemérmes ügyeit az utcasarkokon dobolják. A valamikor pusztába kényszerítő botrányokat hivalkodó blöffökkel, szemérmellen leicsinyléssel, nyegle fintorokkal a nagyközönségre tukmálják. A nyilvános bűnös magabiztosan interjú ad. A professzor akkorára kerekíti száját, hogy ülepre essenek hallgatói. Iskolapadba való síheder úgy nyilatkozik élet-halál, erkölcs-vallás, háború-béke fölött, mint aki már kimerte a tudás összességét. A régen szégyenletet a közvélemény pimasz lekezelésével az új világ vívmányává szentelik. Oldnak-kötnek kényük, kedvük szerint. Az evangéliumot leértelmezik a tömegnővőre. Vásári tanná csalják a hegyibeszédet. A droga hedonizmus

miszticizmusának propagandáznak, mely minden konkrét kötelezettség tagadása. Jaj! ha a csürhe röfögve betör a konyhakertbe. Röhögve, kajánul habzsolva más szempontok szerint tőr mohó ormányával a zöldségekbe, mint a jajongó gazdaasszony vagy a husángot ragadó kertész. A szétgázolt rendbe csak telezabált hasának szeméjte marad vissza, a bétársár. Micsoda munkával születik újból virág, répa, zeller, káposzta, ételmezt termő ágyás. Megújulás nem fakadt még soha bomlasztásból vagy a divat törvényei szerinti kulissza átrendezésből.

A művészet hamis sáfárait, a külsőség és szóaradat üres majmait eltemeli az idő. Csak lélekből és igazságból fakadnak a fák, melyeken megpihennek az ég madarai. Jó keresztényé válni nem könnyű művészet. Nem Uram! Uram sóhajjal, szofizmákkal, hanem «aki Atyám akarátát cselekszi» határozottságával kell megélni. A csak vasárnapi festő módján a csak heti misével nem lehet elintézni. Megállás nélkül az izgalmas kaland a halálig tart.

PROKOP PÉTER

«Családi Szentóra»-mozgalom

A «családi szentóra» végzésére lassan megindult a jelentkezés. Franciaországból, Svájc-ból, Ausztriából, de még tengeren túlról is érkeznek a szentóra-szöveget kérő levelek.

Egyidejűleg jönnek a kérdések is. Többek közt: Mit tegyek, ha valami oknál fogva nem tudom a vállalt napon a szentórát elvégezni? Végezhetem máskor? Vagy lerövidíthetem? Igen, mindkettő lehetséges, hiszen vállaltam sem bűn terhe alatt nem kötelez, sem hősiességet nem kíván. S mégis, valamiképpen a «n a p i e n g e s z t e l é s n e k», vagyis a váltott «örökmécses» feladatnak eleget kellene tennünk!

Mi a megoldás? Nagyon egyszerű: már reggel azzal kezdem a napot, hogy tudatosan felajánlom engesztelésül népemért, egyháza-mért! Ezzel a tudatos felajánlással egész napom — m i n d e n i m á m, és munkám, örömem és fájdalmam, minden cselekedetem, de minden tudatos jótetem is — az Úr Jézus érdemeivel egyesítve engesztelő áldozattá válik! A szentóra napján tudatosan állítsuk be aznap felajánlásunkkal egész napunkat az engesztelő mozgalom egy láncszemévé. Ehhez a felajánláshoz nem kell sok idő, csak pár pillanat, rá gondolás. Még szóbeli imaszöveg sem fontos, saját szavunkkal, vagy egy fohász-szal: «Jézusom, ma mindent Érted, Veled teszek, Noked ajánlok népemért, egyháza-mért!» S emellett, ha nagyon akarjuk, azért még akad legalább 10 percünk, amikor a szentóra anyagának egy részét is el tudjuk imádkozni.

Ez a reggeli felajánlással való tudatos engesztelés megkönnyíti azoknak a családtagjainknak bekapcsolódását, akiknek vagy idejük nincs az egy órára, vagy nem szokták meg a közösen, együtt végzett imát. Legalább így, lélekben csatlakozzanak a mi engesztelésünkhöz, — változtassák felajánlásukkal egész napjukat értékessé, mindnyájunk számára engesztelő áldozattá!

BÁRANY ILONA

VI. Pál pápa üzenete

a Rerum Novarum megjelenésének 80. évfordulóján

A jubileum arra készíti, hogy felidézze az első szociális enciklika jelentőségét, tovább fejlesszük annak gondolatait és alkalmazzuk azokat a változó világ mai problémáinak megoldásában. Az Egyház ezen az úton kívánja kifejezni, hogy az emberiség történelmében tevékeny részt vesz. Vele együtt járja az élet útját. Osztózik problémáiban és segít ezeket emberhez méltó módon megoldani.

Ezekkel a gondolatokkal vezeti be VI. Pál pápa apostoli levelét, mely az első szociális enciklika megjelenésének nyolcvanadik évfordulóján jelent meg. A Rerum Novarum annak idején nagy problémát jelentett a liberális államnak, és ahol tehették, terjesztést erőszakkal megakadályozták. Az akkori magyar kormány sem engedte meg, hogy az országban közzétegyék. XIII. Leo pápa Rerum Novarum kezdetű körlevelében ugyanis részletesen foglalkozik a szociális kérdéssel. A munkások erkölcselen kizsákmányolásával, a szakszervezetek üldözésével, a liberális állam mulasztásaival. Hangsúlyozza, hogy a munkásoknak joguk van érdekeik védelmére szervezetet alapítani. Joguk van az igazságos munkabérré, melyből családjukat és saját magukat emberhez méltóan eltartathatják, gyermekeiket nevelhetik és öregségükre is félretelhetik a szükségeset. Az államnak kell gondoskodnia a visszaélések megszüntetéséről. A Rerum Novarum elsőnek jelentette ki, hogy az állam feladata a közjóról való gondoskodás. A közjó pedig minden polgár javát jelenti. Olyan jogrendet, gazdasági illetve társadalmi rendet kell létrehozni, mely minden ember számára megadja a lehetőséget az emberhez méltó keresethez és élethez.

A liberális állam ezzel szemben azt vallotta, hogy az állam legfőbb célja az emberi szabadság biztosítása. Minden olyan kezdeményezést, szervezkedést hivatalból kell üldözni, mely a polgárok szabadságát korlátozza. Ha tehát a munkások szakszervezetben tömörülnek, hogy védekezzenek a munkaadók kizsákmányolása ellen, hivatalból üldözendő cselekedetet követnek el, mert korlátozzák a munkaadók szabadságát a munkabérek megállapításában.

A magántulajdon társadalmi szerepe

A Rerum Novarum másik alapvető megállapítása, hogy mindenkinek joga van a magántulajdonhoz. Tehát elvetendő a szocializmusnak az a formája — a marxista alapokon felépülő szocializmus — mely eltörli a magántulajdont. A marxisták azóta is azzal vádolják az Egyházat, hogy ezzel az enciklikával a kapitalizmust védi. A vád helytelen, mert az enciklika ugyanakkor határozottan azt is kiemeli, hogy a magántulajdon fölött a birtokos nem rendelkezik abszolút joggal. Ha valaki például azt mondaná, hogy földjét nem műveli meg, vagy tőkéjét nem forgatja, illetve üzemét leállítja — súlyosan vétene a magántulajdon szociális rendeltetése ellen. A birtokosnak, gyárosnak, tőkésnek kötelessége tulajdonát gyümölcsöztetni, a lehető legjobban kihasználni és a terméket embertársainak rendelkezésére bocsájtani, tisztességes áron

forgalomba hozni. A gazdasági és társadalmi rend célja az ember szolgálata. Ez a megállapítás is bántotta a liberális államot, de a marxista szocializmus híveit is, mert ez utóbbiak az embert csak tömegben tudták elképzelni. Az ember személyi méltósága, személyes jogai, szabadsága nem fért bele elképzeléseikbe. Nekik nem kifejtett személyre, hanem tömegekre volt szükségük. Tömegekre, melyek fölött korlátlanul uralkodhatnak. E tekintetben a marxizmus azóta sem változott.

A szociális kérdés

A pápa apostoli levelében hangoztatja, hogy a Rerum Novarum szellemében vizsgálja a mai helyzetet és úgy látja, hogy a szociális kérdés ma világprobléma. Amiként Populorum Progressio kezdetű enciklikájában írja, a szegények és gazdagok ellentéte ma nem annyira egyes országokon belül jelentkezik, hanem az elmaradt népek és az iparilag fejlett országok közt. A népeket egyre jobban áthatja a vágy, hogy a földi javakat igazságosabban osszák el. Az iparilag fejlett országok támogassák a fejlődésben elmaradt területeket, de úgy, hogy ezek saját lábukra állhassanak.

Az Egyháznak nem hivatása,

hogy az egyes területek számára részletes programot nyújtson a szociális igazság megteremtésére. Ezt azért sem tehetné, mert a keresztények a különböző országokban más és más körülmények közt élnek. Egyes területeken az Egyházat elnyomják, más országokban a keresztények olyan kisebbséget alkotnak, melynek hangját alig veszik észre, vannak azonban olyan országok is, ahol az Egyháznak nagy súlya van a közéletben. Ellenben a keresztények megoszlanak a szociális problémák megítélésében. A gazdagok bezárkóznak az önzésbe, nem veszik észre a szegények nyomorát. Megfelelnek az evangélium követelményéről, hogy minden emberben testvérüket lássák. Vannak keresztény csoportok — írja a pápa — melyek helytelen utakon keresik a problémák megoldását.

A marxizmussal nem lehet együttműködni

Azok a keresztények, akik az erőszakos forradalom hívei, előszeretettel működnek együtt a marxistákkal. Az ő segítségükkel gondolják megoldani a szociális problémákat. Szem elől tévesztik, hogy a marxista gazdasági és társadalmi, illetve politikai célkitűzések nem függetlenek az ateizmustól és a rendszer materialista ideológiájától. Sőt mind a gazdasági mind a társadalmi berendezkedés a marxizmus szerint a materialista ideológia szolgálatában áll. Hogyan támogathatna keresztény ember olyan gazdasági illetve társadalmi rendszert, mely erőszakkal téríti el az embert természetfölötti rendeltetésétől?

A liberális kapitalizmus sem fogadható el

A pápa apostoli levele ugyanolyan határozottan utasítja el a liberális kapitalizmust is,

mint a marxizmust. A liberálizmus hibája illetve tévedése, hogy az ember szabadságát korlátlanul véli akkor is, ha ez mások kárára van. Az emberi szabadságot nem azért adja Isten, hogy másoknak ártsunk vele, hanem, hogy egymást segítsük a fejlődésben, a tökéletesebb ember kialakításában. A személy szabadságának tehát szükségképpen határt szab embertársunk méltósága, helyesebben a közjó. Az államnak annyi szabadságot kell biztosítania polgárainak, amennyit a közjó elbírt. A szabadságot tehát a közjó érdekében korlátozni kell.

A harmadik út

A marxizmus és a liberálizmus közt a pápa apostoli levele az emberi méltóság jogait, természetes és természetfölötti hivatását tiszteletben tartó harmadik utat választja az új gazdasági illetve társadalmi rend megteremtésére. Ez pedig a szocializmusnak az a demokratikus formája, mely mindenkinek lehetővé teszi a magántulajdon szerzését abban a mértékben, melyben szüksége van rá, és a földi javakkal való gazdálkodásba úgy vonja be az embert, hogy képességeit, felelősségét és jogait egyaránt igénybe veszi. A gyakorlatban ez azt jelenti, hogy az ember nemcsak munkaező az üzemben, hanem emberi méltósága szerinti munkatárs. A szociális fejlődésnek tehát ebbe az irányba kell haladnia, ha el akarjuk kerülni, hogy akár a technikai akár a gazdasági haladás elnyomja az embert. Ezen a területen nagy feladat vár a keresztényekre és a jóakarató emberekre. A pápa arra kéri a keresztényeket, hogy működjenek együtt minden jóakarató emberrel az új társadalom megteremtésére.

Élő hittel az ember szolgálatában

A legtökéletesebb emberképet az evangélium adja a kezünkbe. Ennek az emberképnek a megvalósítására szolgálnak a földi és természetfölötti javak. Az evangéliumi ember minden embert testvérének tekint. Nem térhet el az emberek közti igazságtalan különbségeket, a megkülönböztetés káros feszültségeket okozó formáit, az emberi méltósággal ellenkező ideológiákat. A keresztény világiak hivatása, hogy a gazdasági és a társadalmi illetve politikai életben vállalják az ember jogaiért és megbecsüléséért a küzdelmet, amint a II. Vatikáni Zsinat szerint is a világ keresztény szellemű átalakítása elsősorban a keresztény világiak hivatása.

FABIAN KÁROLY

Mgr. Gianone Egon

a Pázmáneum új rektora

Dr. Lepold Antal prelátus halálával megüresedett a bécsi Pázmáneumban az igazgatói állás. König bécsi bíboros-érsek, aki jelenleg a magyar prímás jogait gyakorolja az intézet fölött, az intézet eddigi vicerektorát, Mgr. Dr. Gianone Egont nevezte ki Lepold rektor utódává.

Isten áldását kérjük az ősi intézet új rektorára.

Harc az ifjúságért

A cím légbőlkapott hangulati megállapítás. Nem is a «letűnt múlt» nevelési eszmefuttatásából lett kiragadva, hanem az élet ütőerének ritmusos lüktetését figyelő munka eredménye. Magyarországon, a Veszprém megyei vallásszociológia vizsgálati tapasztalatait ismerető cikkben látott napvilágot a tény, ez év áprilisában (Pártélet, 1971 április, 53-56). A cikk írója megállapítja, hogy a Pártbizottság hasznosnak ítélte az ifjúság világnézeti fejlődésének megvizsgálását, «mert ezzel a vallásos világnézet elleni harchoz pontosabb ismereteket szereztek, a korábbiaknál sokkal alaposabban meg tudják határozni feladataikat».

A cikk veleje a veszprémi körkérdésből így foglalható össze: a tudatos vallásos fiatalok csoportja mintegy 6-10 %. A másik oldalon 5-6 százalékot képviselnek azok a fiatalok, akik nem csak a vallásos ideológiával szakítottak, hanem elvetnek minden eszméiséget. Ide tartozik még egy másik csoport, a tudatos, de még nem marxista ateistáké, mintegy 6-10 %. A vallásos és a marxista csoport között egy széles ifjúsági réteg húzódik, nem döntöttek még, hogy hová, és ezért a csoportért folyik a harc. Természetesen nagyon egyenlőtlen előjelekkel: a marxistáknak minden segédeszköz rendelkezésükre áll (kisdobos, úttörő, KISZ mozgalmak, stb.), a vallásos csoport pedig kénytelen a nevelés terén mindennemű hasonló segítséget nélkülözni. A minimális, csaknem lehetetlenné tett, hitoktatáson kívül egyedül a szülői ház jópéldája ad csupán egy kis lehetőséget. Bárhogya is szól a propaganda, jóhiszemű, vagy céltudatos, a vallás elleni harcot a hazai sajtó is elismeri.

A fájó tény után nagyon helyes leszögezni, hogy sajnos a hazai harcba külföldről nem lehet és nagyon veszélyes is lenne beavatkozni. Imádkozni viszont lehet értük! Emellett, bár érdekel bennünket az othoni fiatalok világnézeti fejlődése, nem szabad elfelejtenünk, milyen, vagy milyen legyen a külföldi magyarok között a fiatalok világnézete?

A mai igényes világban

egy fizetés már az átlagon felül kereső családfenntartó esetében sem elegendő. Sok külföldön élő magyar szülő kénytelen bevallani, hogy a mindennapi munka nagy hevében bizony nagyon keveset törődhet gyermeke szellemi és világnézeti fejlődésével. Minden munkanapon, a hevenyében elkészített reggeli után, ahol talán már nincs is együtt a család, megy mindenki a maga útjára: a munkahelyre, vagy az iskolába. Délután az iskolás gyermek üres lakásra talál és vagy tanul rendszeren vagy csak agyoncsapja az időt. Este, mikor a család együtt lehetne, egy televíziós program, vagy egy váratlan vendég betoppánása felborít minden nevelési tervet. Ünnepeken meg vagy «végre kialusszuk magunkat», vagy jó idő esetén kirándulás. Hétfőn kezdődik minden előlről. A szülők észreveszik, hogy a futásban lévő életforma káros hatással van a gyermekekre. Ez a látható hanyatlás első sorban az iskolai eredményre vonatkozik, ahol a hiány nagyon hamar, de legkésőbb a bizonyítványban kegyetlenül megmutatkozik. Van azonban egy másik területe a nevelésnek,

ahol a gyermekkel való foglalkozás hiánya nem azonnal mutatkozik. Kis korban, egészen a serdülő kort megelőzően is, majdnem minden gyermek «olyan aranyos». Jaj annak a vakmerő kritikusnak, aki az ellenkezőjét bizonyítja. A baj azonban mindig csak később kezdődik, amikor a fiatal a serdülő kor elején szeretne, helytelen értelemben, önálló lenni. Ebben a korban van a legtöbb összeütközés a szülő és a gyermek, a hitélet és a fiatal fejlődő ember között.

Számos szülő, okosan, úgy igyekszik a nevelés legelemibb követelményeinek eleget tenni, hogy gyermekét minden nap rendszeresen ellenőrzi, megtanulja-e leckéjét, meg tud-e birkózni a házi feladattal, a szórakozás csak kikapcsolódás-e, vagy az élet igazi célja?, stb. Az is igaz, hogy egy ilyen pedagógiai ellenőrzés rengeteg időt vesz igénybe és természetes következményeként esetleg megszűnik a túllórázás, a TV üzemeltetése csak minimálisan csökken és esetleg az autó használata is kérdésessé válik. A lemondás gyümölcse azonban erősen látható: a gyermek testi és szellemi előmenetele emberileg biztosítva van.

Ez csak az első lépés,

a kezdet. A teljes nevelői feladat sokkal szélesebb skálán mozog. A nevelés első pillanatától kezdve arra is kell ügyelni, hogy a fiatalok önálló fegyverzettségre is törekedjenek. Tévedés lenne a nemes nevelési elemet az idomítással összekeverni. Viszont az is téves lenne, ha azt vélnénk, hogy a fegyelem elérése pontot tesz a nevelés végére. Az igazi nevelőnek nagyobb a feladata: felszabadítónak és nem rabszolgatartónak kell lennie. Ez a felfogás teljesen összhangban van a kereszténység nagy nevelői célkitűzésével: az embert képességeinek segítségével el kell vezetni a lelki szabadságra és semmi esetre sem szabad a törvény betűjének szomorú rabszolgaságában hagyni.

A modern nevelő,

Don Bosco növendéke, szt. Savio Domonkos, aki nem ismerte a teológia és pedagógia sokszor komplikált kifejezéseit és fogalmain, a törekvést így határozta meg: «Nálunk az életszentség a vidámságban rejlik.» Bárki megfigyelheti, szülők, tanítók és kívülállók egyaránt, ha a gyermeknek a rendes keresztény életet visszataszító, vagy erőtlén formában mutatják be, a gyermek lelkét nem ragadja meg, hanem elidegenedik tőle. Vagy gondoljunk csak az ifjúsági regények hőseire! A gyermek ösztönszerűen is csak a nagy, a szép és a megragadó példákat követi. Az irodalomban már köteteket írtak a tudomány nagyjairól és a vallási élet szellemóriásairól. Legyenek ott a fiatalok szobáiban faldíszként a tehetséges énekesek, de ne csak egy szerény kis fesztétele húzódjon meg valamelyik szögletben, hanem egy elfogadható Mária-, vagy egy szép szentkép.

Ezt a nevelői magatartást talán sokkal könnyebb leírni, mint megvalósítani. Feltételezi, hogy a nevelő ne csak beleélje magát a fiatalok lelkivilágába, hanem oktasson is. Legyen kész mindig a párbeszédre és ne csak

törvényt diktáljon. Készüljön fel, hogy a polgári és hitélet legalább valamelyik pontjában kiforrott véleményt tudjon gyermekének továbbadni. Vitán felül áll: ez óriási feladat, kitartással végezni csaknem meghaladja minden ember erejét. Minden nap meg kellene gondolni a szülőknek, hogy a fizikai élet átadásával még nem valósítottak meg mindent a nevelés terén... A gyermeknek egész embernek kell lennie és ezért nemcsak a testi fejlődésével, hanem a lelkével is törődniük kell. Más szóval ez azt is jelentheti, hogy világnézeti szempontból rendes polgárokat nevelnek az emberiségnek és az Egyháznak.

P. SZÓKE JÁNOS

Innsbrucki levél

Az Innsbrucki Magyar Intézet mint diákotthon felvesz az 1971-72. tanévre magyar fiúkat, kik tanulmányaikat az Innsbrucki Egyetemen akarják végezni. A 300 éves egyetemnek most öt fakultása van: teológiai, filozófiai, jog- és államtudományi, orvosi és legújabbán építészeti. — A most befejezett tanévben 51 magyar fiú és leány végezte tanulmányait az egyetemen és ezek közül öt szerzte meg a doktorátust: *Dr. Alföldy László* történész, *Dr. Péterfy Pál* kémikus, *Dr. Rozmán Tibor* orvos, *Dr. Kulcsár Hortenz* orvos és *Dr. Láng László* «sub auspiciis praesidentis rei publicae» klasszikus filológia és germanisztika tudományokból. A végig kitüntetéssel ill. jelesen letett vizsgáinak jutalmául az osztrák köztársaság elnöke személyesen adta át neki az aranygyűrűt. — Diplomát szerzett: *Cserép Csaba* okl. közgazda, *Korcz Imre* okl. közgazda és *Polay Ferenc* okl. közgazda.

Az Innsbrucki Magyar Intézet a jövő tanévben is havi 650 Schillingért (kb. 90 DM, ill. 30 US dollár) nyújt: lakást egy vagy kétágyas szobában, fűtéssel és világítással, reggelit és fehéreműmosást. Ez önköltségi ár és havonként előre fizetendő. Indokolt esetben szegénysorsú, jól tanuló és jó magaviseletű fiúknak kedvezményt adunk. Ebéd és vacsora az egyetemi menzán kapható 15 Schilling (kb. 1.80 DM) ellenében.

Intézetünk egy szép, nagy kertben, a város villanegyedében fekszik. Nemcsak mint tanulmányi hely, hanem mint téli-sport szállás is igen keresett. Innen az egyetem trolleybusszal vagy kerékpáron 15 perc alatt érhető el. Az intézet I. emeletén vannak az «Innsbrucki Magyar Egyetemisták és Akadémikusok Szövetségének» termei, klubhelyiségei. A földszinten van a 4000 kötetes, túlnyomóan magyar könyvekből álló könyvtár és az olvasóterem.

Az egyetemen a tanév október 15-én kezdődik, de beiratkozni november 1-ig lehet. Az első évre jelentkezőknek tanácsos legalább egy héttel hamarabb Innsbruckba jönni, hogy a viszonyokat megismerjék. Az Innsbrucki Magyar Intézet kéri az érdeklődőket, hogy mielőbb írjanak az intézet igazgatójának címére:

Dr. Gróh Béla
Richard-Wagner-Str. 3,
A-6020 Innsbruck.

Jelentkezési határidő: július 31.

Anyáknapja Münchenben

Május második vasárnapján virág erdőben üszött az Olympiára készülő bajor főváros. Az Édesanyákat ünnepelte.

Ezen a kedves Anyáknapján mi is ünnepségre igyekeztünk. A müncheni magyar cserkészek anyáknapi ünnepségére. Mint már a díszes, magyaros meghívó jó előre elárulta, — érdekes, újszerű ünnepségre lesz részünk. Mert a müncheni magyar cserkészleányok és cserkészfiúk ezen a napon nemcsak az Édesanyákat köszöntötték, — de ekkor tartották meg a két új csapat csapatszázlójának avatását is, valamint az újonc kiscserkészek és cserkészek fogadalomtételét.

Az ünnepséget cserkész-szentmise vezette be a St. Wolfgang templomban. Már maga ez a szentmise élmény volt számunkra. Cserkészek kíséretében ministránsok segédkezése mellett mutatta be a szentmisét *Mgr. Dr. Közi-Horváth József*. Orgona helyett cserkészleányok és fiúk furulyája kísérte az éneket. Az ősi magyar egyházi énekekhez milyen szépen szólt kísérőnek a furulya. Közi-Horváth Atya beszédében a cserkészekhez szólt. Kérte őket, maradjanak hűek törvényeikhez és legyenek szívükben, lelkükben jó magyar cserkészek. A szentmise végén megáldotta az új zászlókat.

Ezután az ünneplő közönség átvonult a St. Wolfgang-Heim-be, melynek nagyterme ünnepi díszben várta őket. A színpad felett nagy betűkkel a felírás: Édesanyám, áldjon meg az Isten! Az első sorokban ott láttuk *kisbarnaki Farkas Ferenc* főcserkész urat, *Fábián Károly* atyát és magyar cserkészletünk sok régi, hű barátját. De ott voltak a müncheni cserkészszülők nagy számban, kíséretükben rokonok, jó barátok.

Mint a műsor is hirdette, — az ünnepség első részében Édesanyáinkat köszöntötték a

cserkészek. «Virágcsokor Édesanyámnak» címmel. Egy kiscserkészleány, *Pogány Ildikó*, köszöntő szavai után vidám magyar énekek — mind Kodály és Bartók gyűjtéséből — majd cserkészeink tolmácsolásában magyar költőink versei következtek. Szinte vége-hossza nem volt a sok versnek, melyeket a hálás közönség nagy tetszése közepette adtak elő a fiatalok. A szünetben adták át a leányok és fiúk virágcsokraikat Édesanyjuknak. Aztán kedves népi-játékokat adtak elő a kiscserkészek.

Miután már mindent elénekeltek, elszaval-tak, felavatta a zászlókat *kisbarnaki Farkas Ferenc* főcserkész. A 80 éves főcserkész — ma is még nagyszerű egészségben — megható szavakkal kötötte fel a szép, új zászlókra az első szalagokat. Ezt követték családonként az Édesanyák, a család készítette szép, színes szalagok felkötésével. Így jutottunk el azután a cserkészavatáshoz. A színpadon 15 kiscserkész és 32 leány- és fiúcserkész sorakozott fel az avatásra.

Ki hitte volna, hogy Münchenben 7 hónap alatt ennyien lesznek! Az avatás, fogadalomtétel hagyományos szertartásai után a Főcserkész egyenként avatta fel a kiscserkészeket és cserkészeket. Megható volt az a jelenet, mikor egy cserkészleánykának, *Vigyikán Máriának* a derekára csatolták tragikus módon elhunyt bátyja régi cserkészövét, melyet mint örösvetető odahaza olyan büszkén viselt éveken át.

A csapat tagjai hagyományos csatakiáltásokkal köszöntötték vidáman az avatottakat, majd a cserkészinduló és a himnusz hangzott fel a cserkészek és vendégek ajkán.

Utána még sokáig maradt együtt fehér asztalok mellett az ünneplő közönség, miközben a fiatalok a végzett jó munka eredményekép-

pen vidáman fogyasztották a szörpöket és a kitűnő fagyalotot.

Nem mulaszthatom el, hogy meg ne említsem mindazokat, akik ezt a szép ünnepélyt megvalósították: *Kovács Zoltánné* és *Horváth Tamás* csapatparancsnokokat, *Schmidt Karsai* báb, az ének és furulya mesterét, *Szabó Miska* báb, aki az előkészítésben annyit segített. A főérdem azonban az európai cserkészkerület vezetőtitkijé, a mi szeretett *Kölley Gyurka* bánké, akinek a müncheni magyar cserkész-munka újjáéledését is köszönhetjük! Az ő áldozatos munkája hozta össze és tartja össze a fiatal müncheni magyar cserkészletet.

Az ünnepség után hazafelé már a nyári nagytáborról beszéltek a gyerekek, hiszen mindnyájuk álma, a nyári tábor, ezután következik!

MAGYAR JÁNOS

Lelkipásztorok véleménye

az Életünk-ről

«Az aacheni papi találkozóan az *Életünk*-ről külön nem esett szó, de személyes beszélgetésben majdnem mindenkinek megemlítettem a helyzetünket és a benyomásom az, hogy kivétel nélkül minden pap pozitív módon nyilatkozott az újságról.»

P. Szőke János, Stuttgart

«Az 'Életünk'-ért köszönet! A konferencián (a papi konferencián Aachenben) most mindenki csak dicsértelt!»

Bányász Károly, Münster

«Mindenkinek nagyon tartalmasnak találta az *Életünk* májusi számát. Örülök, hogy közölted a Magyar Püspöki Kar Szent Margitról szóló körlevelét és Udvardy püspök úr Szent Istvánról írt cikkét. Az *Életünk* májusi száma dokumentum arra, hogy a nyugaton élő magyarság keresztény hitében és nemzettudatában azonos az otthon élő magyarsággal.»

Paulai Károly, Bécs

«Újból gratulálok az 'Életünk' rendkívül gazdag és változatos áprilisi számához.»

Mgr. Pfeiffer Miklós, Fribourg

«Nemrég kezembe került az 'Életünk' c. újság, és igen megtetszett. Kis terjedelme ellenére sok érdekes és értékes írást tartalmaz... Ha lehetséges, szíveskedjenek küldeni nekem is, hogy rendszeresen olvashassam.»

G. S. szabadkai teológus

«Az *Életünk*-höz szívből gratulálok... Komoly olvasnivalót adnak benne magyarjaink kezébe. Minden számhoz gratulálni lehet. És különösen gratulálok az egyházház vonalvezetéshez... Igazán nívós lap. Kellene, hogy minden magyar család asztalára kerüljön.»

P. Király Kelemen, USA

«Az októberi számban (1969) tetszésre talált az egész első oldal, továbbá a Mehrle-cikk, Dr. Bíró és Galambos cikke, Tollas versei, a *Históriás Kalendáriumból* vett «Tudod-e» és az *Emlékezzünk*...»

Dr. Radnai Tibor, Bécs

KEDVES HONFITÁRSAINK!

KEDVES PÁRTFOGÓINK!

Magyarságunk, mint szétszórt árvalányhaj, szerte a világban ünnepli első királyunk, Szent István születésének ezeréves évfordulóját.

A Magyar Cserkész Szövetség ezévi munkájának, nyári táborainak központi témája világszerte Szent István király.

Ebben a szellemben hirdették meg a müncheni magyar cserkészcsapatok is

SZENT ISTVÁN JUBILEUMI CSERKÉSZTÁBORUKAT

1971 július 24-től — augusztus 7-ig, Kastl mellett.

Meghívták erre az európai magyar cserkészcsapatok küldöttségeit, valamint az amerikai és kanadai magyar csapatok képviselőit.

Több mint másfélszáz magyar gyereket várunk a táborba.

Az európai magyar cserkészkerület, illetve a müncheni cserkészcsapatok, anyagiakban kedvező lehetőséggel rendelkeznek és saját erejükkel a nyári tábort nem tudják megrendezni, mert hiányzik a felszerelés: sátrak, főzőeszközök, technikai berendezések. Ezenkívül a többgyermekes magyar családoknak is segítenünk kell, hogy gyermekeik eljöhessenek a táborba.

Ezért szeretettel kopogtatunk honfitársaink ajtaján és kérjük anyagi segítségüket, amiként a múltban is megtették.

Egy befizetési lapon, kérjük, küldjék el anyagi segítségüket, hogy megvalósuljon magyar gyermekeink álma, kis nyári országuk, a cserkész-tábor!

Akik pedig szeretnének velünk ünnepelni, szeretettel várjuk a tábor látogató napján, 1971 augusztus 1-én, a táborban.

Címe: Ungarisches Pfadfinderlager, 8455 Kastl bei Amberg Opf.

Segítő szeretetüket, támogatásukat kérve, cserkészszerezzettel kíván mindnyájunk nevében j ó m u n k á t

KÖLLEY GYÖRGY

a M. Cs. Sz. európai vezetőtitkje

München 1971 május hó

Magyar a magyarért

Most egy éve, hogy az árvíz orvul tört rá az erdélyi medencére, sodorta el pusztító árja a Tiszába torkoló folyók mentén épült falvak, városok házainak tízrezeit.

Mikor ezeket a sorokat olvasod, már kiáradt Pünkösdkor Isten újjáteremtő és éltető Lelke teremtményeire, minden népre és ínségesre.

Legutóljára farsangkor fordultunk kérő szóval a nyugaton élő testvéreinkhez az erdélyiek megsegítése érdekében. Farsang a vidámság, örvendezés ideje volt, az alkotásra serkentő tiszta öröme. Farsangi hangunk nem volt a pusztába kiáltó szó. Sok mag hullott termő talajra és hozott éltető termést a nagyszámú ínséget szenvedőnek. A vidámságban és örömben teltre lendült lélek a nagybőjt csendjében kereste és megtalálta a sokakkal való együttérzés szükségességét. Ekkorra már részletesen kitarult előttünk a sok tízezer segítségért könyörgő kéréseiből, köszönőleveleiből, a szervezeten végrehajtott segélyakciók Erdélyben járt munkatársainak élményei révén az ott élőket sújtó természeti csapás rideg valósága, a pusztulás utálatossága, a mindenüket elvesztettek kiáltó és megindító ínsége és sorsa. A sokszázezer család tragédiájának, több mint 2 millió ember nyomorúságának megismerése, a nagybőjt befelé szemlélődő, szenvedésre rezonáló lelkiisége és a feltámadás vágya kellett ahhoz, hogy meginduljon végre a többszázezer, idegenbe szakadtságában sérült, önmaga bajaiba, terveibe gabalyodott, a nemzettestből kiválni kényszerült magyar lélek együttérzése az Erdélyben és a hazában élők sorsa, élete, szenvedése iránt.

Aligha is volt az utolsó 25 év alatt a nemzetben kívül élni kényszerült magyarságban olyan mérvű megmozdulás, mint az erdélyiek megsegítésére. Az embertestvéri szolidaritás, együttérzés, az értük vállalt felelősség és áldozat nagyszámú, eddig magukbatemetkező és jólétében megdermedt vagy egyéni bajában megkeseredett szívet melegített fel, tett élővé, érzővé! — Hála legyen érte a szegények Anyjának! — Az érző szív csak adni, segíteni, lelkesíteni és áldozatot hozni tudott az ínség mértéke szerint, nem tekintve nyelvet, népet vagy a múlt szenvedéseit. Amikor az elérteket számbavesszük, mindenért méltó, csendes Te Deum-ot-zengünk az Urnak! Csak sajnálni lehet és kell a dermedtségükben visszamaradó, a feltámadást önmagában és a világban nem remélő, azt nem munkáló kőszíveket. A szenvedés, a baj, a természeti csapás nem cél Isten terveiben, hanem eszköz és mód, figyelemztetés vagy eszméletlés a mulandóságra és az örökkévalóságra. Kegyelem a szenvedőnek — s ez most Erdély jussa —, és kegyelem a szenvedőkön áldozattal segítőknek, a velük együttérzőknek. Személyes az útja a lelki újjáteremtődésnek, az emberi és nemzeti feltámadásnak, ha az az egyén és a közösség áldozatvállalásával párosul.

Testvér! — gondoltál-e arra, hogy holnap Te is mindenedet elveszítheted, amivel ma bírsz? Nekik már nincs mit elveszteniük, mint Neked, mert mindenük odaveszett!! Ők csak a Te feleslegéből kapják a legszükségesebbet! Minél több mulandót adsz, annál több maradandót kapsz! Te jársz jobban és

Te leszel a nyertes! A teremtő, éltető Lélek mindenütt jár, mindenkit indít a jóra. Ő ott fű, ahol és ahogy Ő akar; jár Nálad is...! Ne zárd el szíved, hanem tárd ki azt!!

Ők homokkal egyberagasztott téglatömbökben, gyorsan felhúzott betonkalitkákban vagy kamrákban vészelték át a telet. Most kezhetnek arra gondolni, hogy valami emberhez méltóbb hajlékot vagy otthont teremtsenek maguknak. De miből?

Az árvíz a termőföldek nagy részét is tönkretette. Száraz és kevés a mindennapi kenyér is. Még keservebb sok család élete, ahol odaveszett keresője is. Ki lesz az özvegy, árva, elhagyott, magatehetetlen öreg gyámoltója, akiknek száma most is egyre nő.

Ha nem is tudod azt megtenni, amit a bibliai özvegy tett, aki utolsó garasát, mindenét odaadta, nincs mentséged arra, hogy meglévődből — ha már adtál is — ne adj még bővebben újra. Áll ez Rád főként akkor, ha eddig semmit sem adtál! Tárd ki szíved és engedd, hogy a Lélek Téged is indítson a jóra, jobbra, többre! Az Isten végtelen bőkezű, bőségesen visszafizet mindenkinek mindent. Neked is...! A Szentlélek Beléd is új szívet, bölcs értelmet teremt.

Már tudod, hogy minden eddig adott adomány eljutott a szerencsétlenekhez. Ismered lelkészeidet és azokat, akik európaszerte a legjobban ismerik az erdélyiek sorsát, számomartartják, hogy eddig ki és mit kapott és önzetlenül juttatják el a Te garasaidat, adományodat is a sok tízezer szegénynek.

Adj nekik a mindennapi kenyérré és a legszükségesebbekre, hogy a Szentlélek Reád is árasztassa bőséges adományait!!

PAULAI KÁROLY

Mit ér az engesztelés?

Jézus elsősorban azért jött a földre, hogy Isten megsértett fölségét helyettünk megengesztelje, neki helyettünk elégtételt szolgáltszon. Az emberré lett Isten, a tisztaság, a szentség maga, így érintkezésbe jutott a bűnnel, közel jutott a bűnhöz, teher gyanánt önként vállaira vette, szörnyű vezeklő köntösül magára öltötte... Lelke felnyögött az irtózatot teher alatt, de nem ingadozott. Átadta magát az égi Atyának engesztelő áldozatul.

Jézus, aki engesztel helyettünk, hősiességével akarja a bűnt legyőzni. Az engesztelés lényege az, hogy a bűnt nem pusztán bánja, hanem jóvátenni, a világból kitenni, úgy szólván megsemmisíteni akarja. Valami természetfeletti erő kifejtés ez, visszanyerni azt, ami a bűn által veszendőbe ment. Visszahatás a gonosz hatalma ellen. Támadásba lépés, hogy a rossz az egész vonalon hátrálásra kényszerüljön. A jót nem csupán helyreállítani, előbbi méreteiben újra megvalósítani, hanem fokozni akarja. Az engesztelés így nem csupán penitencia-gyakorlatokban jut kifejezésre, hanem a szeretet, odaadás, önfeláldozás kiapadhatatlan aktusait teremti.

Jézus Szíve az engesztelés szellemére akar bennünket nevelni, az engesztelés buzgalmát akarja bennünk felgyújtani. Még pedig úgy, hogy először is saját bűneinket tartjuk szemünk elé s az akarat nagy intenzitásával vágyóujunk arra, hogy jóvátegyük őket. Az

engesztelés, a föltétlen odaadás szellemében szívünkben mindent el kell távolítanunk, ami Isten nemtetszését érdemelné. Az engesztelés legyen bennünk lelki szükséglet, legyen nélkülözhetetlen vigasztalás, mély, mély öröm. Nemcsak magunkért, hanem másokért is Krisztus arra tanít, hogy más lelkek fontosak legyenek nekünk, hogy testvéreink lelkét szeressük, üdvükre gondunk legyen, vétkeiket tehernek érezzük. Krisztus azt akarja, hogy a hideg lelkekbe szívünk melegét árásszuk, akarja, hogy merevségükkel, tompaságukkal, sötétségükkel állítsuk szembe a mi szeretetünk fény és hőhullámaint.

Akarja, hogy gondolatban végigjárjunk szereteteink képén, megérezzük, mi kell nekik, és imádkozzunk mindazokért, kiknek erre szükségük van, indítsunk fel magunkban helyettük bánatot és ajánljunk fel engesztelést. Mélyen átérteni a lelkek életközösségét a kegyelem országában annyit jelent, mint eleven vágyat hordozni arra, hogy mindazt, ami ott foltos vagy pusztít, megtisztítsuk, megjavítsuk, újra megteremtjük.

Így elmélkedik Prohászka az «Élő Vizek Forrása»-ban Jézus Szíve engesztelő áldozatáról és a mi engesztelésünkről. Mert hiszen, ha Krisztust akarjuk követni, ha kereszténynek valljuk magunkat, a mi életünkben sem hiányozhatik az engesztelés,

Erre az engesztelésre szólította fel Krisztus kb. 200 évvel ezelőtt az Oltáriszentség előtt imádkozó francia, vizitációs apácát, Ala-coque Szt. Margitot.

Erre az engesztelésre szólította fel a Szeplőtelen Szűz a három fatimai gyereket 1917-ben s rajtuk keresztül az összes kerénytényeket.

Erre az engesztelésre szólította fel Mind-szenty bíboros-primás 1946 karácsonyi körlevelében az ország népét:

«Lángtenger kell az egész magyar földre imádságból, hitből, és engesztelésből! Az ország városai, falvai, tanyái, hegyei; lakott helyei, katolikus intézményei, zárdái, iskolái; társulatai, családjai álljanak a nagy természetfeletti, nemzeti erőfeszítésbe, az egyetemes, a helyről-helyre, az egész egyházközösséget átfigó engesztelésbe.»

Azóta 25 év telt el. Vajon eleget engeszteltünk-e már? Szent István Jubileum éveiben élünk, ezeréves kereszténységünket ünnepljük! A hálaadás és öröm mellett gondolunk-e a magyarság bűneire, szembenézünk-e «Mária-országa» népének mulasztásaival, vétkeivel? S itt kint mennyire keresztény életünk?

A fatimai zárandoklatra készülve, kövessük Krisztus példáját! Ezeréves kereszténységünk megújításának legáltalánosabb és leghatásosabb eszköze — itt kint az emigrációban is — ha újra megtanulunk hitből, imádságból és engesztelésből élni!

RENDESI MARIA

Az európai papi tanácsok genfi értekezlete

Az európai papi tanácsok küldöttei április huszadikán háromnapos értekezletre gyűltek össze Genfben, hogy megvitassák a katolikus papságot érintő fontos kérdéseket és javaslatokat az ősszel összeülő Püspöki Szinodus elé terjesszék. E konferencián 80 hivatalos kiküldött 15 országot képviselt. Ezen kívül számos megfigyelő is résztvett ezen az értekezleten, így többek között a Világiak Tanácsa és az Egyházak Világtanácsa is elküldte megfigyelőit.

A megbeszélések témái a következők voltak: Az Egyház és a papság szerepe a mai világban. A papi hivatás kérdése. A papképzés, a cölibátus, a tekintély és az engedelmesség problémái. A különböző országok papságának képviselői más és más álláspontot foglaltak el e témákkal kapcsolatban. Így például a papok politikai szerepvállalásának kérdésében a hollandok a forradalmi mozgalmak tevőleges támogatása mellett foglaltak állást, mert szerintük a papságnak részt kell vennie a kizsákmányolás elleni harcban, különösen a harmadik világban. A németek a papságnak közvetett szerepét hangsúlyozták és olyan világi katolikusok kinevelését sürgették, akik tevékenyen résztvesznek a közéletben és így érvényesítik az Egyház szociális tanítását. Míg az írek és az angolok amellett szálltak síkra, hogy a papság elsősorban lelkipásztori munkával foglalkozzék. A franciák és belgák viszont árnyaltabban világították meg ezt a problémát, kihangsúlyozva, hogy bár a pap politikai állásfoglalásának nem szabad megosztania a hívek táborát, mindazonáltal ott, ahol az alapvető emberi jogok megvédéséről van szó, a papnak bátran ki kell állnia azok érvényesítése mellett, még akkor is, hogyha ez konfliktusokat is okozhat. E termékeny vita annak leszögezéséhez vezetett, hogy érvényesíteni kell az evangélium társadalomformáló erejét, azonban az Egyház küldetése nem merülhet ki csupán a társadalmi struktúrák megváltoztatásában, mert hivatása elsősorban természetfeletti.

A latin népek vetették fel azt a kérdést, hogy a pap vállaljon-e igehirdetői és szolgálati hivatása mellett világi foglalkozást is, hogy így jobban megismerje a mai ember problémáit. A küldöttek többsége meggyezett abban, hogy a lelkipásztori munka valódi hivatás, ez azonban különböző országokban, a feltételeknek és igényeknek megfelelően, másként színeződhet. A munkáspapok mintájára szükség van a lelkipásztorok specializálására, ha a papi munkát valóban hatékonyra akarjuk tenni.

A papi nőtlenség megvitatása során ugyanúgy különböző vélemények alakultak ki. Az írek minden változtatástól elzárkóztak, a másik végetlet a hollandok képviselték, akik szerint a papság és a cölibátus teljesen elválasztandó egymástól. Egyesek javaslatára szavazásra bocsátották az Északamerikai Papi Tanácsok Szövetségének március 18-án hozott ama határozatát, hogy a papi nőtlenséget teljesen el kell törölni és a nős papokat vissza kell venni a lelkipásztorok papság állományába. Ezt azonban az értekezlet 44 szavazattal 23 ellenében elvetette és hangsúlyozta a papi nőtlenség karizmatikus jellegének nagy

értékét, ami «az Isten és az emberek odaadó szolgálatának jele». Mindazonáltal kívánatosnak tartották a minden tekintetben kifogástalan, igazi hivatással rendelkező nős férfiak pappászintelését, azonban nem a paphiány miatt, hanem mivel a példás házasságban élő férfiak élettapasztalata értéktöbbletet jelentene az Egyház számára és ennek az ökumenikus értéke is igen nagy. Ugyanakkor szorgalmazták a nős diakonusok öskeresztény intézményének visszaállítását, amely igen nagy segítséget jelentene az igehirdetés és a lelkipásztorok számára. Továbbá javasolták, hogy a Szentszék a püspöki kinevezések előtt kérje ki a papi tanácsok véleményét és csak annak tekintetbevételével döntsön e fontos kérdésben, hiszen ennek nincsen elvi akadálya, mert számos országban az állami szervek jelölése alapján történik a püspökök kinevezése. Az angolok indítványozták, hogy a felelősség fokozottabb megosztása céljából tegyék hatékonyabbá a papok és püspökök kollegialitását. A holland küldöttség pedig

sürgette a papképzés gyökeres reformját, mert a jövő papság csak akkor lesz képes eleget tenni a kor követelményeinek megfelelő lelkipásztori feladatoknak, ha elméletileg és gyakorlatilag is korszerű és színvonalas kiképzésben részesül.

A tárgyalások hangja, az éles viták és különböző vélemények ellenére is, igen mérték- tartó és tárgyilagos, a légkör pedig testvéri és őszinte volt, úgyhogy semmiféle zavaró tünet sem akadályozta meg a papság életfontosságú problémáinak megbeszélését — mint ahogy egyesek attól tartottak. Az egész értekezlet a II. Vatikáni Zsinat megtermékenyítő és felszabadító hatását mutatta és annak bizonyítékul szolgált, hogy milyen élénk szellemi pezsgés indult meg nyomában, ami derűlátással tölthet el mindnyájunkat a kereszténység jövőjét illetően, mert az Egyház életét érintő létfontosságú kérdések tisztázása, a papságnak az Egyház irányításában való lelkiismeretes felelősségvállalása, a kollegialitás jegyében, az Egyház megújulásának, egy új pünkösödnek biztató jele.

IKVAY LASZLÓ

Új svájci állampolgárok

A svájci állampolgárság megszerzéséhez tizenkét Svájcban töltött esztendő szükséges.

Svájcban élő magyarjaink zöme már tizenkét esztendeje van itt. Ezek egy nagy része kellő hatósági kivizsgálás után elnyerte vagy a közel jövőben elnyeri a svájci állampolgárságot.

Ezért hasznos lehet ezzel kapcsolatban néhány gondolatot papírra vetni.

Egyesek talán azt gondolják, hogy a svájci állampolgárság elnyerése a magyarságtól való elszakadást jelenti. Sőt akadhatnak — hála Isten csak kevesen — akik ezt a magyarságtól való elszakadást tudatosan szorgalmazzák sajátmaguk és gyermekeik részére.

Vannak, akik a svájci állampolgárság elnyerése után azt mondják, hogy már nem magyarok, hanem svájciak. Ebben fontos megkülönböztetést kell tenni: más az állampolgári és más a nyelvi-kulturális hovatartozás.

Világos, hogy az állampolgári hovatartozás megváltozik, ha valaki svájci állampolgárrá lesz. Azonban amíg a magyar állampolgári kötelékéből az erre illetékes magyarországi hatóság el nem bocsátja, az illetőt a magyarországi hatóságok továbbra is magyar állampolgárnak tekintik. Ezért, ha az illető Magyarországra utazik, és ott valami nehézsége támad, a Budapesten székelő svájci nagykövetség nem tud neki hathatós támogatást nyújtani. — Ha az illetékes magyarországi hatóság a magyar állam kötelékéből elbocsátotta, akkor persze megszűnt magyar állampolgár lenni.

Más a helyzet a nyelvi-kulturális hovatartozásra nézve. Ez nem szűnik meg a svájci állampolgárság elnyerésével. Magyarországon, magyar környezetben átélte emlékei, benyomásai továbbra is fönmaradnak. Magyar nyelvtudása is, Magyar értékei megmaradnak. Azokat továbbra is ápolnia kell. Azonban ennek nem szabad szűkkeblűen elzárkózni, hanem az új svájci honpolgárnak a svájci nyelvi és kulturális értékekkel gazdagodnia

kell. A kettőt, a magyar és svájci kultúrértékeket nagyvonalúan egységbe kell foglalni. Ha valaki a svájci és magyar értékeket nem tudja eredményesen egybekapcsolni, ez könnyen lelki meghasonlásra vezethet. Ami a gyermekek nyelvi ismeretét illeti, az okosan nevelt gyermek, ha nem teljesen tehetetlen szellemileg, két-három, esetleg még több nyelvet képes használni, sőt sokszor azt is tudja, mivel melyik nyelven lehet beszélni.

Ahogy a svájci magyarnak joga, sőt erkölcsi kötelessége magyar értékeinek ápolása, úgy kötelessége Svájc törvényeit, előírásait, közrendjét betartani. Főadata a magyar mellett a svájci kulturális életben résztvenni. Ha már svájci állampolgár, a svájci polgárt megillető összes jogokkal és kötelességekkel élnie kell; beleértve a honvédelmi, katonai szolgálatot is.

Sokban más a természete, lelki alkata, tulajdonságai a magyarnak és a svájciaknak. E tulajdonságok hivatottak egymást kiegészíteni. Így a svájci megfontoltság és a magyar gyors elhatározó, rögtönzési képessége; a svájci takarékoság és a magyar könnyed bőkezűsége; a svájci szívs kintartása és a magyar nyelvhez és kultúrához való ragaszkodást Svájcban megkönnyíti az a tény, hogy itt négy nép, négy nyelv; a német, francia, olasz és rhétoromán él már századok óta közösségben.

Említék egy tanulságos esetet. Egy magasrangú svájci tisztviselő megkérdezett egy magyart, aki a svájci állampolgárság elnyerése gyar gyors lendülete.

előtt állott, hogy vajon mint svájci állampolgár ezentúl is fog-e a magyarokkal, magyar ügyekkel törődni. A válasz az volt, hogy ezentúl is. Ezt vártam Öntől, mondta erre a svájci tisztviselő, mert ha hűtlen lenne magyar múltjához, akkor *hű és megbízható* svájci állampolgár se lehetne.

Amit itt a svájci magyarokról írtam, az némi változtatban más országban állampolgárságot nyert magyarokra is áll.

MGR. PFEIFFER MIKLÓS

Ajtósi-Dürer 500 éves jubileuma

A gyermekkirály, V. László uralkodásának idején vándorbotot vett kezébe egy tisztántúli ötvöslegény. Utiránya a feltételezések szerint Budán és Bécsen keresztül Németalföldre vezetett. Az első hiteles adat szerint 1455 tavaszán a gazdag Frankonban rázta le magáról a hosszú utak porát és megtelepedett a birodalmi városban, Nürnbergben.

Következő adatunk 12 évvel későbből származik. Az akkor 40 éves férfi feleségül veszi mesterének 15 éves leányát, Holper Barbarát. Egy évvel később 10 Gulden befizetése után mesterlevelet kap, majd 2 Gulden jövedelmi adó ellenében nürnbergi polgár lesz. Ez alkalommal merül fel először a *Dürer* név. Általánosan elfogadott az álláspont, hogy az elnevezés a család ősi lakhelyéről, a magyar Ajtós helységnevből származik (ajtós — türe — durer). A családi címer is nyitott ajtó ábrázol.

A házasságból származó 18 gyermek közül harmadiknak születik 1471 május 21-én Albrecht, az európai művészet egyik legnagyobb mestere. A tehetség adománya már a bölcsőben vele ringott.

Mik voltak azonban a tényezők, amelyek ezt a tehetséget virágzásnak indították és művészé érlelték? A kor, amelyben született, eseményekben gazdag korszak volt. A középkor világrendjének és szellemének átalakulása, a könyvnyomtatás feltalálása, Kopernikus és Gallilei, humanizmus és reneszánsz, török veszedelem, az Újvilág felfedezése, reformáció és parasztháború, Róma elpusztítása és a mohácsi csata képezték Dürer életének történelmi hátterét.

A gyermek Dürer művészetéhez való kapcsolata kedvező körülmények következtében korán kialakul. 1483-86 között apja műhelyében tanulja az ötvösmesterséget. A 13 éves, még gyermek Dürer ezüstíróval rajzolt önarcképe legyőzi apja ellenállását a festői pálya iránt, 1486 novemberében beléphet Wolgemut, a híres festő és fametsző műhelyébe. Újabb három évi tanulódó után, mint egykor apja, vándorútnak indul. Egyes kutatók szerint Magyarországon is járt. Biztosabb, hogy Ulm, Konstanz, Colmar, Basel, Strassburg, esetleg Németalföld a vándorút állomásai. Baselben kiadók részére rajzokat és fametszeteket készít. Ezidőben még nem mint művész, hanem vándorlegényként utazik, aki az alkalmilag adódó munkákkal keresi meg a mindennapi megélhetését.

Négyéves távollét után 1494 májusában hazitér Nürnbergbe. Az apja által kiválasztott menyasszonnyal júliusban esküvőt tart. A házasság mindvégig gyermektelen marad. Az ifjú férj már az ősz folyamán újra útrakel. Célja Olaszföld, Velence.

Dürer már korábban is tanulmányozta az olasz mesterek munkáit. Nürnberg és Velence között ezidőben élénk kereskedelmi kapcsolat állt fenn, s a kereskedő urak az olasz művészetnek nemcsak a híret hozták az Alpokon túlra, hanem rajzokat, metszeteket, másolatokat is. Velence színes világában a híres művekkel való személyes élmény rendkívüli hatást gyakorol a fiatal, felvevőképes művészlélekre. Bellini, Mantegna, Carpaccio, Pollaiuolo műveiben csodálja leginkább az olasz művészet kifejezőképességét.

Következő év tavaszán újra otthon találjuk. Ezidőből származik csodálatos akvarell tájképsorozata, több fa- és rézmetszete.

Három éves munkálkodás után 1498-ban saját költségén megjelenteti fametszetekkel díszítve a szentjánosi *Apokalypst*, mely vilámszerűen ismertté teszi nevét egész Európában. Ez a kiadás jelenti még ma is a fametszetben elérhető legmagasabb művészi fokot.

Az új század kezdetétől áttér a festészetre. *Önarcképe, Egy ifjú arcképe, Krisztus sirtáza, Háromkirályok* a híres festmények ezekből az évekből.

1505-ben újra a távolba indul. Ekkor már nem az ismeretlen fiatal vándorlegény érkezik Olaszföldre, hanem a mester, akinek grafikai munkái az akkori egész kultúrvilágot felbolygatták. Velencében a Fuggerek, nemesek, tudósok, zenészek és humanisták között éli egy nemesember életét. Ezidőből származnak híres sorai: «Wie wird mich nach der Sonne frieren. Hier bin ich ein Edelmann, in der Heimat ein Parasit.» *Rosenkranzfest* című oltárképével az olaszoknak is bebizonyítja, hogy nemesak kiváló grafikus, hanem mestere az olajtechnikának is. Női és férfi portrék tartoznak a nagy alkotások közé, s ekkor kezd foglalkozni a perspektíva és arányok elméletének kutatásával.

Nürnbergbe való visszatérte után festi *Adám és Évá-ját* s matematikai tanulmányokat folytat. Most már nemesak a sikeres iparos, hanem híres és jómódú művész.

1512-ben találkozik Maximilian császárral, s három éven keresztül készül a világ legnagyobb méretű fametszete. *Maximilian császár diadalíve*. Ez időkből való még egyik leghíresebb munkája, a *Melankolia*. Utána ismét sokat utazik. 1520-ban, első alkalommal felesége kíséretében, Antwerpenbe indul. Útja diadalút. *Tagebuch der niederländischen Reise* megőrizte számunkra is az út emlékeit. Brüsszelen keresztül Aachen következik, ahol részt vesz V. Károly császár koronázási ünnepségein.

Betegsége miatt visszatér hazájába. Újra intenzíven dolgozik, összefoglalja tudományos elméleti nézeteit a művészetéről, városépítési és erődéptítmény-tervekkel foglalkozik. (Fél-évszázaddal később az ő tervei után épül a schaffhauseni *Munot*.)

1525 az utolsó nagy fellángolás éve. Egymás után festi híres portréit, *Mária a gyermekekkel* című képét, majd a *Négy apostol*-al felteszi a koronát életművére.

1528 április 6-án ellobban a láng. Sírfelirata: *Quic quid Alberti Dureri mortale fuit, sub hoc conditur tumulo.* — Mind az, ami Albrecht Dürerben halandó volt, nyugszik a sírban.

Szelleme 500 év távlatából is sugárzik. A középkor égbetörő gótikájában gyökeredzett képzeletvilága és technikai tudása, gazdagítva olasz humanizmussal és napfényvel, tudományokkal és filozófiával halhatatlanná tették ennek a magyar származású művésznek nevét minden időkre.

ŐS-NAGY, ST.GALLEN

Dürer származása

A Nemzetőr Boda Károly tanulmánya alapján Ajtósi-Dürer Albrecht származásáról többek között a következőket közli:

A német és magyar szakírók kutatása mellett legérdekesebb Albrecht Dürer családi krónikája. A krónikában a család származását Dürer így írja le: — «Én, ifjabbik Albrecht Dürer 'összehordtam' édesapám irataiból, hogy honnan való volt, hogy és mint jött ide, maradt itt, és hogyan végződött élete az üdvösségben. Isten legyen kegyelmes hozzánk és hozzám. Amen. Anno 1524. Idősebb Albrecht Dürer született a Magyar Királyságban nem messze egy kis városkától, amelyet Gyulának neveznek, nyolc mérföldre Nagyvárad alatt egy Ajtós nevű falucskában, és az ő nemzetsége ökrök és lovak tenyésztésével foglalkozott. Apám apját Dürer Antalnak hívták, még gyermekkorában jött a fent nevezett városba egy aranyműveshez és nála tanulta ki a mesterséget. Azután feleségül vett egy Erzsébet nevű hajadont, kitől lányuk született, Katalin, meg három fiúgyermek.

Az első fiú volt az én jó édesapám, Dürer Albrecht, ő is aranyműves lett, művészetben gazdag, tisztalelkű férfitű volt. A másik fiút Lászlónak keresztelték, az nyeregkészítő lett. Az ő fia Dürer Miklós, az én unokatestvérem, aki Kölnben él és akit Magyar Miklósnak neveznek. Ő is aranyműves és mesterségét itt Nürnbergben tanulta apánál. A harmadik fiú János volt, belőle plébános lett Nagyváradon és az is maradt, több mint harminc éven át. Annak utána Dürer Albrecht, az én jó édesapám Németországba jött. Előtte hosszú ideig a Németalföldön tartózkodott a nagy mestereknél és végül Krisztus születése után 1455. évben Szent Lóyen napján (június 25) Nürnbergbe költözött.»

Az első komolyabb Dürer-tanulmány 1928-ban került Magyarországon kiadásra. A Széchenyi Könyvtár akkori igazgatója, Lukonics Imre professzor behatóan foglalkozott a Dürer-család apai ágának felderítésével. Lukonics szerint a családi krónikában szereplő Gyula városnév azonos Békés megye akkori székhelyével és az Ajtós községneve is megtalálható a régi magyar megyei feljegyzésekben. A falu a török hódoltság alatt pusztult el és utána nem építették fel, de helye tudott: Nagyvárad és Gyula között feküdt. A magyar települési kimutatások szerint ezen a vidéken a török hódoltság előtt német települések nem voltak. Bizonyították arra, mint ahogy a német szakirodalom állítja, hogy Dürer elődei Magyarországra telepedett kézművesek voltak. — nincs. A Dürer-család címere is arra enged következtetni, hogy a család a magyar nemességhez tartozott. Ajtósi névvel, vagy előnévvel.

Hogy a krónikában nem esik szó, vagy háttárazott kijelentés a nyelvi hovatarozásról, az nem feltétlenül bizonyítja a német eredet hitelességét. A családi krónika kizárólag azt bizonyítja, hogy a család Magyarországról, Gyuláról, illetve Ajtósról került Németországba és idősebb Albrecht Dürer a polgári jog elnyerése végett németesítette nevét Türrer-re, amit fia Dürerre változtatott át.

A kérdés felvetésével nem akarjuk Dürert kisajátítani. Dürer mindenkié, Dürer egyetemese.

Dr. Lepold Antal

1880 – 1971

A bécsi Pázmáneum kápolnájában kívánta, hogy felravatalozzák. A városi hatóságok meghajoltak a kívánság előtt és megfelelő biztosítékok mellett megadták az engedélyt, hogy a halott kívánsága teljesíthető legyen. A temetés napján, május 11-én reggel 9 óra körül két órányi időre visszatért a nagy halott abba a házba, amely életének utolsó 25 évében otthona volt. A belső, hermetikusan lezárt fémkoporsó ablakán keresztül még utoljára láthattuk arcát, amely nemrég még szellemét sugározta, ajkát, amely kilenc napja — alig három órával azelőtt, amikor az agy vér-ellátása végleg felmondta a szolgálatot — még a magyar történelemből a zentai csata lefolyását magyarázta egy látogatójának a tőle megszokott elevenességgel. — Ott feküdt a ravatalon annak a kápolnának oltára előtt, ahol annyiszor mutatta be a legszentebb áldozatot, és ahol még az utolsó hetekben is olyan szívesen töltött egy-egy órát az Oltáriszentség előtt.

Negyed órával a gyászmise előtt lezárták a koporsót. Megérkezett a bécsi érsek képviselője, *Dr. Franz Jachym c.* érsek, *Opilio Rossi* apostoli nuncius is részt vett a szentmisén. Az esztergomi érsekséget, amelyhez az elhunyt tartozott, háromtagú küldöttség képviselte: *Vajai István* általános helytartó, *Dr. Bartl Lőrinc* szeminaryumi rektor és *Dr. Cserpán Ignác* érseki irodaigazgató.

Közben megtelt a kápolna. Az elhunyt barátai és tisztelői a bécsi magyar kolónia köréből hamarosan megtöltötték a férőhelyeket. De ott volt az elhunyt szülőhelyének, a bácskai Szent Fülöp (Filippova) képviselői is: elsősorban a közvetlen rokonság, három testvérének gyermekei, unokái... Volt növénydekei a közeli egyházmegyékből (Bécs, Burgenland, St. Pölten, sőt Vorarlbergből is), munkatársai Rómától Bonnig és Bécsből Münchenig képviselve voltak a kápolna előcsarnokát, sőt a folyosót is lassankint betöltő résztvevők sorában. A bécsi egyházmegye vezető személyiségei sem hiányoztak.

A szentmisét a római püspöki kongregáció titkára, *Mons. Dr. Zágon József* celebrálta az elhunyt három volt munkatársával: *Mons. Dr. Adám György*, *Mons. Dr. Amann Raimund* és *Mons. Dr. Gianone Egon*-nal együtt. *Mons. Gianone*, Lepold prelátnak 25 éven át munkatársa és helyettese, mondott evangélium után homíliát. — Ha a gabonaszem nem esik a földbe és el nem hal, egymaga marad, de ha elhal, sok termést hoz (Jn 12, 24)... Ennek a gondolatnak kapesán emelte ki, hogy az elhunyt mint ember, mint keresztény, mint pap, szavaival, tetteivel, példaadásával Krisztust sugározta. Hűséges volt hazájához, szolgálta Istent, az egyházat és embertársait ott, ahová az Úr őt helyezte: mint lelkipásztor, mint szónok, mint az egyházkormányzat tagja. Nem hagyta a benne bőségesen felhalmozott értékeket parlagon heverni akkor sem, amikor nyugodtabb beosztásba került. Három tudományos akadémia tagja volt. Szelleme elsősorban a történelem titkait kutatta, archeológiai érdeklődése készítette arra, hogy Esztergomban kikutassa az Árpádok föld alá került palotáját. Irodalmi munkásságának

csak töredékes jegyzéke 35 címet sorol fel, részben könyvalakban megjelent munkáit, részben kisebb terjedelmű, de mindig komoly értékű tanulmányokat.

A szentmise után a bécsi bíboros nevében *Dr. Franz Jachym* koadjutor érsek végzi a beszterelést. A volt növendékek gregorián choralisa — mint a szentmise folyamán is — válaszol az invocatiókra. Egyszer csak, mindennek végeztével, mint zümmögő kórus, felhangzik az 'Isten hazánkért térdelünk előtted' és ennek folytatásaként pedig a Magyar himnusz... halkán, megilletődötten, szinte könyvek között.

Tizennyolc koszorú és sok virágcsokor kíséri a halottat a Boltzmann-gasse-ből a Grinzingi temetőbe. Bécs romantikus része a bécsi erdő határában... A Pázmáneumnak most vele már öt halottja fekszik az Úr ezen szántóföldjében.

Ragyogó napsütés kíséri a koporsót végleges nyugvóhelyére. *Dr. Korompai József* egyszerű fakeresztje egyelőre az egyetlen dísz a nyitott sír végén. A beszterelést felkérésünkre az esztergomi általános helynök végzi két kísérője asszisztenciájával. *Dr. Bartl Lőrinc* kanonok olvassa fel az ősi esztergomi főegyházmegye búcsúszavait, majd a családi otthon, a bácskai Filippova képviselője, *Franz Schreiber* plébános fejezi ki háláját a község nagy fiáért. *Dr. Papp Andor*, aki *Wenzel Frigyes* elnökkel a Bécsi Magyar Szövetség és Bécsi Magyar Egyesület nevében Esztergomból hozott magyar földet helyeznek a koporsóra, magyar szóval búcsúznak. Végül *Mons. Dr. Lehmann Mihály* a Donauschwabok köszöntésével fejezi be a búcsúztatókat.

A koporsóra ráhullanak a grinzingi temető rögei. A síron felhalmozódik a koszorúk és virágok sokasága. Elszélednek azok, akik elkísérték korunk egy nagy fiát, a történelmi Magyarország egyik békés, szelídelelkű, agg képviselőjét utolsó földi útjára. Szelleme az utolsó napokig eleven maradt: kultúrát, történelmi és keresztény felelősséget hirdetett szóval, példával mindazoknak, akik határon innen és túl viszik tovább az életet, örömben és bánatban, ezer veszély között mindaddig, míg ők is átadják majd az örökséget — azokat a szellemi kincseket, amelyeket Dr. Lepold Antal és kortársai adtak át nekik — egy következő, reméljük, szerencsésebb generációnak.

DR. GIANONE EGON

† FÓTISZT. MOZSÁR PÁL

1971 március 16-án fejezte be áldozatos papi életét a Herz Jesu Spítalban, Bécsben. Hat nap múlva lett volna 60 éves. 1956-ban hagyta ott hazáját s félévi jugoszláviai tábor-élet után jött Ausztriába. 1958 óta a Jézus Szíve Nővérek zárdalelkésze volt Angernben s mellette kisegített a Stift Göttweig plébániáin.

A mindig szolgálatkész buzgó paptársunkat rokonai, nővér-hívei, számos magyar s négy magyar paptársa kísérte utolsó útjára a bécsi központi temetőben március 29-én.

Siklóssy Pál: Találkozások

(Amerikai Kiadó, Köln)

«Nem elég szemtanúnak lenni, de még éles megfigyelőnek sem ahhoz, hogy egy ember alakja vagy egy történet könyv lapjain meg-elevenedjék. Valami művészi többlet is kell hozzá, valami fénytörés, a szem valamely szerencsés beállítottága, hogy a kortárs teljes emberi dimenzióban kibontakozhassék az olvasó előtt s története egyszerű storyból a megírásra érdemes dolgok közelébe emelkedjék. Siklóssy személyiségében megvan az a művészi többlet, hogy azok az érdekes emberek, akikkel találkozott s hogy azok az esetek, amelyek velük megtörténtek, ennek a könyvnek lapjain elkezdhessek új, a valódinál talán igazibb életüket.»

Így írja Mátrai-Betheg Béla a könyv bevezetését. És igaza van. Siklóssy mint a Nemzeti Színház és több magán színház rendezője könyvében bemutathatta a színész és művész világ elítjét. Főszereplők: Bajor Gizi, Bárdos, Csathó, Fedák, Fehér Klára, Gáspár Margit; Herczeg, Hevesi, Kellér, Molnár; Mórlicz; Röck Marika, Rózsahegy, Upor, Zilahy és még sokan mások.

Siklóssy könyve, immár negyedik, ami az emigrációban külföldön megjelent, színház-történeti szempontból is érdekes. Az olvasó csak itt kap komoly képet, milyen is volt az a Royal Színház, Bárdos Művész Színháza, Bánky Magyar Színháza, vagy Leányfalutól oly idegen Mórlicz Zsiga.

Siklóssy kitűnő érzékkel mozog a közönségnek abban az érdeklődési körében, amely nélkül nincs művészet, mert a nézőnek a színpadi csodákhoz emberi mértékei vannak és ez a könyv nyújtja nekünk a kulcsot emberi síkon ahhoz, amely a tehetség és ihlet magasabb régióiból szólt hozzánk. Ez a szórakoztató és mulatságos könyv komoly érdeme. (H. S.)

(Megrendelhető: Buch und Kunst Bonn Vivat g. 9. Novák. Wien. Ára: 2,— dollár.)

Keresünk

valódi vagy átképzett

**SZERSZÁMLAKATOSOKAT,
SZERSZÁMKÉSZÍTŐKET**

nagy karosszéria

szerszámok gyártásához.

Csak valóban kitanult szakemberek jelentkezzenek, legalább 50 %-os német nyelvtudással!

6 hét próbaidő, véglegesítés után lakásszerzésben is segítünk.

Dr. MELEGHY K. G.

**Werkzeugbau und Presswerk
5070 BERGISCH GLADBACH**

Események és közlemények

Bécs. 1971. ápr. 25-én Bogyay Tamás (München) tartott előadást az egyházközösség Szent István Otthonában.

A magas színvonalú előadás a Szent István korabeli magyar művészet nemzetközi vonatkozásairól szólt. Az előadó nagy vonalakban vázolta a keleti (bizánci) kultúra közvetlen és a nyugatrómai kultúra Nagy Károly birodalmán át érkezett hatásainak izgalmas szövevényét. Példákkal bizonyította, hogyan sikerült a magyarságnak ennek ellenére megtartania ősi sajátos jellegét. A termet zsúfolásig megtöltött illusztris közönség nagy érdeklődéssel hallgatta a vetített képes és mindvégig lebilincselő előadást.

DIÁKCSEREAKCIÓN 1971.

Szerte Európában, de tengerentúl is minden évben megújuló gond a szülők számára gyermekeik nyári nyaraltatása. Felmerül a világtárs helyes és szükséges gondolata, idegen nyelvek tanulásának szükségessége, nem utolsósorban a szülők részére egy «gyermekmentes» nyári szabadság igénye. Lehetne sorolni tovább is szempontokat, de ez túl messzire vezetne.

Ezen kedves gondok megoldására, legyyszerűsítése érdekében indított nyári diákcsere akció igen hasznosnak ígérkezik, különösen ha az anyagi szempontokat is figyelembe vesszük. Svájc az idegenforgalom hazája és így nem véletlen, hogy az akciót a nemzetközi magyar megsegítés területén igen szép eredményeket elért Svájci Magyar Keresztény Munkásszövetség indította el útjára.

Az akció lebonyolításával a szövetség egy nagy tapasztalatokkal rendelkező utazási irodát bízott meg, mely a munkát ellenszolgáltatás és költségtérítés nélkül magára vállalta, csupán az egyébként is szükséges utazási jegyek kiállítását, vagy a felmerülő esetleges hotelfoglalás intézését kéri az érdeklődőktől. Levelezés magyarul is lehetséges.

Érdeklődők egyszerű levelezőlapon írják meg címüket az alábbi címre:

Natural Voyages SA
2, rue St.Honoré
CH - 2001 Neuchatel.

Minden érdeklődő kap kérdőívet, melyen fel kell tüntetni az adatokat, s azok alapján az iroda összehozza az érdeklődőket.

München. A Róm. Kat. Magyar Nőszövetség rendezésében a müncheni egyházközösség máj. 16-án (szokott helyen és időben) «Szűzanyamisét» tartott. A szentleckét és könyörgéseket a Nőszövetség tagjai olvasták. A szentmisét Msgr. Dr. Adám György, németországi főlelkész, szentszéki megbízott celebrálta. Szentbeszédében kiemelte, hogy az Úr Jézus végrendelező szavaiban: Ime a te fiad! Ime, a te anyád! János apostolon keresztül mindnyájan egy új természetfeletti családba lépünk és ugyan természetfeletti módon, de valószínűleg Édesanyát kaptunk a Szűzanyában. A Boldogasszonynak ilyen mély hitből faka-

dó tisztelete ösztönözte Szent István királyt is, hogy felajánlásában mennyei Édesanyánk gondjaira bízta országát. — A szentmisén a szokottnál nagyobb számmal vettek részt s azon képviseltették magukat mind a magyar női rendek, mind az Altersheim lakói.

MAGYAR GYERMEKTÁBOR HOLLANDIÁBAN

11-ik gyermektáborunkat az idén Hollandiában tartjuk. Reméljük, hogy az eddigi táborok sikere tovább fokozódik: sok magyar fiú és lány jelentkezik.

A tábor programja:

délelőtt: magyar nyelv, történelem, néprajz, földrajz, ének keretében ápoljuk hazánk és népünk ismeretét;

délután: sport: úszás, labdarugás, atlétika, stb.;

este: tábortűz, népi tánc, stb. teszi érdekessé és kellemessé a táboréletet.

A tábor helye:

Harderwijk a holland tengerparton, nem messze Amsterdamtól.

A tábor ideje:

1971 július 3 - 17-ig.

Jelentkezés:

Ft. Dobai Sándor magyar lelkésznel (személyesen, telefonon, vagy írásban). Címe: B - 4000 Liège, rue des Anglais 33; telefon: (04) 23 39 19.

Résztehetnek 7-16 éves gyermekek, 7 évesnél fiatalabbak csak akkor, ha a szülő is elkíséri és résztvesz a segítségben; 16 évesnél idősebb jelentkezőket segítőknek, nevelőknek kérünk fel. — Kérjük, hogy a jelentkezést ne halasszuk az utolsó hetekre, hanem tegyük meg lehetőleg már május végéig. — A jelentkezés alkalmával 5 USA dollárnak megfelelő valuta előleget kérünk. — Részvételi díj 32 USA dollárnak megfelelő összeg.

Kérjük a szülőket; lehetőleg úgy rendezék nyári szabadságukat, hogy gyermekeik a táborozáson résztvehessenek.

Szeretettel várjuk a gyermekeket egész Európából!

JÓTÉKONYSÁGI KONCERT a Magyar Gimnázium javára

Váci Gyula, St.Gallenban élő magyar zongoraművész, április 17-én jótékonyági hangversenyt adott a Burg Kastl-i Magyar Gimnázium javára.

A gazdag műsor előtt — felölelte a zenei világo nagyjait — Szabó Ödön volt kastli diák, a «Koldus diák» hosszú-éves szerkesztője, magyar és német nyelven előadást tartott a Magyar Gimnázium fontosságáról, anyagi helyzetéről és nagyvonalú adakozásra szólította fel a nagyszámú közönséget.

Köszönetet mondott Váci Gyulának, aki sűrű koncert-programja és tanári tevékenysége mellett szakított magának időt, hogy önzetlenül támogassa művészetével a Kastl-i magyar iskolát.

Az iskola jövője érdekében Váci Gyula még arra is vállalkozik, hogy más városokban is megismételje ezt a zongoraestjét, ha a helyi magyar egyesületek a megrendezést elvállalják. Egy baseli koncert már tervezve van.

Reméljük, hogy ez a nagyszerű kezdeményezés visszahgra talál, mert nemcsak jótékonyágról, hanem nagyszerű zenei élményről is tanúskodik.

AKOS ISTVÁN

A «MIKE» FELHÍVÁSA

A Németországi Magyar Iparosok, kereskedők és Vállalkozók Egyesülete (MIKE) — rövidesen újból kiadja a Németországban, Ausztriában és Svájcban működő és Magyarországról származó önálló üzletemberek és szabadfoglalkozásúak

C Í M T Á R Á T .

Az új címtár 15.000 példányban jelenik meg és — szakmák szerint csoportosítva — a magyarországi származású vállalkozók adatait tartalmazza.

A címtárban való egyszerű közlés díjtalan!

Kérünk minden magyar vállalkozót, hogy adatait haladéktalanul küldje el szervező irodánk címére: egyben kérünk minden magyart, hogy közölje velünk az általuk ismert iparosoknak, kereskedőknek és vállalkozóknak a címét, akik a történelmi Magyarország területéről származnak s beszélnek nyelvünket.

A MIKE-CÍMTÁR ez alkalommal a címlapra kívül mindazokról a jogi és gyakorlati tudnivalókról tájékoztat, amelyek a mindennapi életben szükségesek. (Menedékjog, állampolgárság, vízum, lakásszerzés, stb.)

Szervező irodájának címe: 8 München 15. Winzerer Str. 32. Telefon: 52 65 74.

A MAGYAR EGYETEMI ÉS FŐISKOLAI HALLGATÓK NÉMETORSZÁGI SZÖVET- SÉGÉNEK

Jubileumi X. Főiskolai Hetét

1971 szeptember 6-12-ig tartjuk a németországi Bad-Marienbergben (Westerwald).

A Főiskolai Hét témája:

«Magyarok és Németek.»

A felkért előadók túlnyomó többségükben külföldön, részben Magyarországon élő neves szakemberek.

A kedvező részvételi feltételeket valamint a programot kívánságára szívesen megküldjük.

Magyar Főiskolai Hét Rendezőbizottsága:
c/o Balogh Tibor, Hummanweg 10,
8 München 45.

A kovász

Pünkösöd — az Egyház születésnapja.

Pünkösöd — a jó mag elvetésének ideje. Azé a jó magé, amelynek ki kell kelnie, fává kell nőnie úgy, hogy a madarak is fészket rakhatnak ágai között (V. ö. Mt. 13, 1-32).

Pünkösöd: az a történelmi pillanat, amelyben elvegyült a krisztusi tanítás kovásza a világot jelképező lisztbe, hogy végülis az egész megkovászosodjék (Mt 13, 33).

A pünkösöd utáni vasárnapok Isten országának ezt a lassú növekedését, Isten igéjének világformáló munkáját állítják szemünk elé!

Azóta — néhány évtized híján — kétezer esztendő telt el. Tegyük fel tehát a kérdést:

mi lett az isteni ige kovászából?

Tudom, nagy merészség kell ahhoz, hogy gondolatainkat egy agyonmagyarázott, az unalomig ismételt szentírási példabeszédhez kössük. De sokszor éppen a látszólag agyoncsépelet szentírási képek adnak meglepő gondolatokat.

A kovász feladata az, hogy átjárja, megkelessze a tésztát. De — miközben ezt a feladatát teljesíti — mindinkább elveszíti kovász-mivoltát, s lassan teljesen feloldódik a tésztában: maga is tésztává válik. Az a kovász, amely kovász marad — idegen darabnak a megkelesztendő tésztában — tulajdonképpen hűtlen lett sajátos hivatásához. Minél tökéletesebben, minél önzetlenebbül adja át a kovász önmagát, annál «jobb» kovásszal van dolgunk. Ha viszont a kovász kétségbeesetten igyekeznék megmaradni kovásznak, ugyanúgy járna, mint az a mag, amelyről az Újszövetség így beszél: «Ha a mag meg nem hal, egy-maga marad. Ha azonban meghal, százszoros termést hoz.»

Nem itt keresendő-e a kereszténység kétvezredek dilemmája? A gettóba zárt kereszténység olyan, mint a megromlott kovász: idegen test marad a világban, nincs hatása rá. Az igazi kovásként dolgozó kereszténységnek viszont hamarosan éreznie kell, hogy mindinkább maga is «tésztává» lesz: egy darab «világ»-gá.

Heinrich Böll szavai jutnak eszembe. Arra a kérdésre, hogy — minden hibái ellenére — miért választaná mégis csak a kereszténységet, így válaszol: «A legrosszabb keresztény világ is sokkal jobb a legjobb pogány világnál». S a továbbiakban azt magyarázza, hogy milyen szörnyű lenne, ha pl. a keresztény eszmék helyett, mondjuk, a mexikói emberáldozatok váltak volna általánossá, vagy más hasonló pogány elgondolások.

H. Böll itt egy olyan tényre mutat rá, amely legtöbbünk gondolataiban fel sem merül: európai, sőt az Európán kívüli kultúra is tulajdonképpen a keresztény kultúra lecsapódása. A nyugati világ törvényhozásában keresztény elvek kristályosodtak ki; a másutt még ma is ismeretlen karitatív intézmények a keresztény felebaráti szeretetnek aprópénz-zé váltása; iskoláink az ún. «irgalmasság lelki cselekedeteinek» köszönhetik létüket, ti. annak, hogy a kereszténység mindenkor elsőrendű feladatának tekintette a «tudatlanok

tanítását». A francia forradalom hármás jel-szava — keresztény elvek valóraváltása; a szociális gondoskodás a keresztény emberkép megvalósítására szolgáló törekvés.

Lehet, hogy ezek a gondolatok első pillanatra meghökkentők. De — önmagára ismerne-e a kovász a megkelesztett tésztában, a kicsiny makk a hatalmas tölgyben?! Van-e annyi önzetlenség bennünk, hogy örülni tudjunk ennek a «kovász»-munkának?

Persze,

az éremnek másik oldala

is van: abban a pillanatban, amelyben a kovász átjárta a tésztát, tulajdonképpen be is fejezte hivatását. Nincs feladata többé!

Mégegyszer: nem ebből a «telítettség»-ből fakad-e a mai kereszténység rengeteg problémája? Az Egyház, a kereszténység sok tekintetben eggyé lett a «világ»-gal. A feladatokat, amelyeket egykor a kereszténység kovásza hozott eljedésbe, átvette az a «világ», amelyet a kereszténység formált. A «világ» elérilassan a «telítettség» állapotát.

Mi a teendőnk még ebben a világban? Nem innen magyarázható az általános fáradtság, a kezdeményezés hiánya? Nem itt keresendő-e az ún. «Isten meghalt» és — újabban — az «Egyház meghalt» elnevezésű teológia forrása?

Talán itt jön az a gondolat, amely ugyan már nincs benne a tulajdonképpeni evangéliumi példabeszédben, de — szerény véleményem szerint — a kiutat jelenti az egyetemes rezignációból.

Ha a tészta megkelt, ha a kovász már teljesen átjárta, akkor a háziasszony újra leválaszt belőle egy darabkát, hogy új kovásként tehesse az újabb tésztába. Ez a kereszténység állandóan lüktető életüteme: kovásként átjárni az emberiséget, s mikor már úgy látszik, hogy minden sikerült, újra leválni a világról, újra hatni, újra dolgozni!

✱

Aki a mai ifjúságot figyeli, szinte szemmel láthatja ezt a «leválasztódást». A sok tüntetés, protestálás stb. stb. oka sokszor egy bizonyos csömör kifejezése, szembefordulás a «telített világ»-gal. Mindezeknél a mozgalmaknál kevés szó esik a kereszténységről, s ha szó esik róla, inkább a kereszténység megcsúfolásának tűnik! De mindenesetre iránymutatóként szolgálhatnak: újra vennünk kell a bátorságot, hogy «kilépünk» ebből a világból, nem azért, hogy elítéljük és lábbal tapossuk, hanem, hogy újra kovásként hathassunk. Ma is áll Krisztusnak egy keveset idézett mondása: «Nem azt kérem, hogy vedd el őket a világból, hanem, hogy óvd meg őket a gonosztól... Hiszen nem e világból valók ők...» De utána nyomban hozzáteszi: «Amint te küldtél engem a világba, úgy küldöm én is a világba őket» (Jn 17, 15-18) — hogy újra, új kovásként hassák át a jövőendő emberiséget!

RITTER MÁRTON

VECSEY JÓZSEF

nemrég megjelent könyve

Emlékezés

Mindszenty bíboros édesanyjára

közel 300 oldalon mutatja meg, hogyan forrott össze csodálatos egységbe a magyar primás életével egy finom és eszes falusi asszonynak, édesanyjának élete.

A kötet 32 képet is tartalmaz műnyomó papíron a bíboros és édesanyja életéből.

A könyv ára 19.— svájci frank, — 4.50 US dollár, — vagy annak megfelelő valuta.

Megrendelhető:

a Magyar Nyomdában

(Ungarische Buchdruckerei)

9000 St.Gallen Frongartenstr. 15. Schweiz.

Magyar Cserkész-tábor Kastl bei Ambergnél

A magyar Cserkészszövetség európai kerületének müncheni magyar csapatai Szent István első királyunk születésének ezer éves évfordulója alkalmából

SZENT ISTVÁN JUBILEUMI NAGY-TÁBORT

hirdettek meg 1971 július 24-től - augusztus 7-ig, a festői szépségű Kastl bei Amberg közelében.

A cserkész-tábor három altáborral működik majd:

«Székelly-altábor» — kiscserkészeknek 7-éves kortól — a bürenhofi cserkészházban (erre jelentkezhetnek szörvány cserkészek is 10-14 éves korig);

«Alföld» leánycserkész-altábor a kastli erdőben, — leánycserkészek részére;

«Palóc» fiúcsereksész-altábor ugyancsak a kastli erdőben, — cserkészek részére.

Mindhárom táborra szeretettel hívják meg a müncheni cserkészek más európai magyar csapatok vezetőit, tagjait. — A nagytáboron

«Szolgálat címen jelenik meg negyedévenként a régi Papi Egység. A névváltozás azért történt, mert a szerkesztőség ezzel is kifejezésre akarja juttatni, hogy mostantól nemcsak papoknak és szerzeteseknek szóló írásokat akar közölni, hanem szélesebb körben a világi hívek lelki igényeit is szolgálni törekszik. A lap megrendelhető Főtisztelendő Marosi Lászlónál. Címe:

A — Spittal/Drau, Kapellengasse 15.

Egerek és emberek

John Calhoun, amerikai kutató és lélek-búvár 3 évvel ezelőtt kísérleti célokra elkülönített 4 fehér egér-párt. Életterük egy 3 x 4 méteres védett hely volt, ott ellátta őket a legjobb táplálékkal, alvóhellyel, távoltartott tőlük minden betegséget és természetes ellen-séget, úgyhogy nyugodtan élhettek és szaporodhattak. Az egerek közben ennek megfelelően 3 év alatt 2200-ra szaporodtak, de az «édes egéreltet» lassan de biztosan tönkre teszi őket. Az utolsó egéranya két hónappal ezelőtt volt terhes (emberi viszonylatban ez hat évnek felel meg!) — de egyetlen magzatát ez is holtan hozta a világra.

A túlnépesedés ebben a mesterséges egérországban megérett a közösségi élet struktúráját és rendjét. A nőstények minden kézzelfogható fiziológiai ok nélkül magtalaná váltak, de a hímek viselkedése is megváltozott: a szexuális ösztön elkorcsosulása volt megfigyelhető és ennek megfelelően a szaporulat elmaradása is. Egyedül már csak a leg-
elemibb életszükséglet kielégítése érdekelte őket, az evés meg az ivás.

A helyzetre legjellemzőbb volt a teljes apátia, minden érdeklődés hiánya. Az egerek érzéketlenné váltak a környezetükkel szemben s egyszerűen tudomást sem vettek róla. Az egérszülők nem tanulták meg, hogy a kicsinyeket meg kell védeniök, — erre nem volt szükség, hisz Calhoun minden ellenséget távoltartott tőlük, — így nem is alakult ki normális kapcsolat köztük; a szülők marták kicsinyeket, néha még fel is falták őket, a fia-

talokban viszont nagyfokú agresszivitás alakult ki az öregekkel szemben, amelyek nem ismerték el, hogy a fiatalok védelemre szorulnak.

Az egerek nem ismertek ún. «Stressz-helyzeteket». (Stressz = megterhelés; Dr. H. Selye kanadai orvos megjelölése olyan megterhelésekre, melyek a szervezetben tipikus ellenhatásokat váltanak ki.) Így külsőleg bár épek, egészségesek és jól fejlettek voltak, de szociális, azaz a közösségi érzés terén megmaradtak elmaradott, gyengelméjű teremtményeknek.

Megfigyelései alapján Calhoun éppen e pontban lát okot és alkalmat, hogy összehasonlítsa egér-társadalmát az emberekkel. «Vajon az emberiség megérti-e ezt a jelet és figyelmeztetést? Avagy vakon rohan továbbra is saját pusztulásába?» — kérdi dolgozata végén, mely a Smithsonian Institution nevű kutatóintézet havi folyóiratában jelent meg.

Az egerek egerek, az emberek viszont emberek! — mondhatnók e sorok olvasása után. Ez így helyes is volna, ha komoly gondolkodók nem húzták volna meg, már Calhoun előtt is, a vészharangot s nem hangoztatnák, hogy a jólét és kényelem, meg az önzés nem előbbre viszi, hanem éppen ellenkezőleg, a pusztulás felé segíti az emberiséget. Talán szabadjon itt egyetlen szakember meglátásait idéznem. Mihailo Mihajlovic írja «Társadalom» c. tanulmányában (megjelent: Veränderung der Gesellschaft c. kötetben, Fischer Bücherei). «A bőség és kényelem kiküszöbölt sok szenvedést, betegséget, aggodalmat, a harc

és elnyomás különböző primitív formáit az emberi életből, de ugyanakkor új kórtüneteket hozott létre. Miért van az, hogy éppen a legfejlettebb (legcivilizáltabb) társadalmú országokban van a legtöbb öngyilkosság, elmebeteg, nemi erőszakosság, ifjúkori bűnözés, kábító-szer- és alkohol-beteg? Az ipar és civilizáció eszessé, hatalmassá és az élet egyes vonatkozásaiban erőssé tette az embert, de ugyanakkor egymásközi viszonyában, az emberi melegség, őszinteség, összetartozás érzésében, valamint öntevékenységben szegényebbé tette. A materiális javakban való jólét az egyik oldalon, — érzelmi szegénység és éhség a másikon, kétségbeesés és elhagyatottság érzése a tömeg közepette, unalom és kedvtelenség, amikor az élet teli marokkal kínálja a szórakozási lehetőséget, tehetetlenség és félelem érzése tölti el a gépei között, melyek pedig hatalmát és erejét növelték — íme, ez a mai helyzet, mely azután az emberben erős destruktív és agresszív hajlamokat vált ki!»

***

Az egerek nem emberek! De az emberek olyanok lesznek mint az egerek viselkedésben és sorsukban is. Egy kihallgatás során a pápa vak óriásnak nevezte az emberiséget, mely a materiális javaktól elvakítva nem látja már meg élete értelmét és célját. Az emberiség sorsa fölött aggódók, lelki emberek, kutatók, gondolkodók borulátását igazolná Calhoun kísérlete? Ez lesz az emberiség sorsa? Egerek és emberek? És mit szólnak ehhez a keresztények?

MEGYESI ANDRÁS

Az élet könyvéből

A KERESZTSÉG SZENTSÉGÉBEN RÉSZESÜLTEK

Ausztriában:

Madaras Csaba Márton, 1971 márc. 15-án, Bécsben
Sallay Alexandra, 1971 ápr. 11-én, Kaiser-Ebersdorfban
Nehr Tibor István, 1971 ápr. 12-én, Bécsben
Josika Péter Napoleon, 1971 ápr. 17-én, Bécsben

Franciaországban:

Havasi Korin, Langnueu (01)
Kaposi Laura, Lyon 69
Havasi István, Montpellier 34
Havasi Anna-Mária, Montpellier 34
Krompaszky Sára, Béziers 34
Gedeon Krisztel, Lyon 69

Németországban:

Gösi Christine, G. Dezső és Hutflesz Anne-marie leánya, 1971 ápr. 4-én, Heidelberg
Becskei Melinda, B. Imre és Szalai Zsuzsanna leánya, 1971 máj. 9-én, Mannheimben

Svájcban:

Friedrich Sigfried, 1971 febr. 28-án, Churban
Buzay Éva, 1971 ápr. 24-én, Zugban
Ács Anne-Marie, Á. Gyula és Anna leánya, 1971 május 22-én, Lausanne-ban

HÁZASSÁGOT KÖTÖTTEK

Ausztriában:

Horváth István és Benczik Mária, 1971 ápr. 4-én, Traiskirchenben
Tóth István és Szerft Magdolna, 1971 ápr. 16-án, Traiskirchenben
Juhász József és Bálint Teréz, 1971 máj. 2-án, Bécsben

Franciaországban:

Elekes Lajos és Denolly Marguéríte, Bourgoin-Jallieu 38

Svájcban:

Daoud Ékram és Cuendet Diana, 1971 május 2-án, Lausanne-ban
Varga József és Sartori Klára, 1971 ápr. 24., Fribourgban

ARANYLAKODALOM

Franciaországban:

vitéz Szántó György és Neje, szül. Stuhl Mária, 1971 április 25-én ünnepelték ötven éves házassági évfordulójukat. — A jubileumi misén és áldáson jelen voltak gyermekeik, Zoltán festőművész és Mihály légiós altiszt, unokáik, francia barátai és a magyar közösség.

AZ ÖRÖK HAZÁBA TAVOZTAK

Ausztriában:

Ádám Györgyné szül. Trezel Mária, 78 éves, 1971 ápr. 22-én, Bécsben. — Az elhunytban Dr. Ádám György európai magyar főlelkész édesanyját gyászoljuk.
Kiss Györgyné Terézia, 1971 ápr. 20-án, 38 éves, Bécsben
Dr. Lepold Antal prelátus, a Pázmáneum rektora, 91 éves, 1971 máj. 4-én, Bécsben
Hudeczek Margit., 1971 márc. 10-én, Bécs
Molnár Imre, 58 éves, 1971 márc. hó, Bécs

Belgiumban:

Özv. gróf malomvizi Kendeffy Gáborné szül. báró losonczy Bánffy Zsuzsanna, 83 éves, 1971 ápr. 30-án, Brüsszelben

Franciaországban:

Tóth Józsefné szül. Lucsánszki Ilona, 64 éves, Echirolles 38
Komáromy Balázs, 40 éves, Montpellier 34
Ács Gézáne szül. Harangozó Piroska, 63 é., Bourgoin-Jallieu 38

Németországban:

Ludas Ferenc, 56 éves, 1971 ápr. 27-én, Karlsruheban

Svájcban:

Virágh Tibor mérnök, 41 éves, 1971 máj. 17., Renens-ban (VD)
Özv. Polesznyák Józsefné szül. Garay Mária, 72 éves, 1971 máj. 10-én, La Chaux-de-Fonds-ban

Emlékezzünk

1741 június 4 -én, 230 évvel ezelőtt született Kőszegen Rajnis József. 16 éves korában a jezsuita rendbe lépett, és már 20 éves korában kezdett verselni, azaz a németek mintájára klasszikus méretű verseket írni. Több helyen működött, és a rend eltörlése után Győrbe ment hitszónoknak, majd nyugdíjából élt. 1809-ben, Keszthelyen a Georgikon igazgatója lett. 1781-ben adta ki «Magyar Helikonra vezető Kalauzát», melyhez példákat és regulákat is csatolt. Lefordította Vergilius Georgiconját és Bucolica-it is. Rajnis volt a latinos irány elméletfrója. A magyar szórend és verselés (különösen a hangmérték) eddig még tisztázatlan kérdéseire ő szólt hozzá először. Az így keletkezett vita sokat tett a magyar nyelv verselő képességének fejlesztéséhez.

1938 június 7 -én, 33 évvel ezelőtt hunyt el Kolozsvárott Dsida Jenő költő. «Angyalok citeráján» címmel emlékezik meg róla Szerb Antal a Nyugat hasábjain, és ez az elnevezés ráillik egész költészetére. — Első versei 19 éves korában jelentek meg a kolozsvári Ellenzék című lapban. Később a Keleti Újság és a Pásztortűz szerkesztője lett. Szívbetegsége fiatalon ragadta el az erdélyi irodalom egyik legigéretesebb tehetségét.

1521 június 15 -én, 450 évvel ezelőtt hunyt el Bakócz Tamás esztergomi bíboros-érsek. Azelőtt titeli prépost volt, az Erdődiek jobbágyi sorából emelkedett ki erre a polcra. — Csak egy kis megjegyzés, de említésre méltó, Magyarország három legutóbbi hercegprímásából kettő falusi kisbirtokos családból (Csernoch János 1912-1927; Mindszenty József 1945-), egy pedig falusi kisparos családból (Serédi Jusztinián 1927-1945) származott. — A reneszánsz-főpapok egyik jellegzetes típusa volt Bakócz Tamás, Mátyás király kegyeltje. II. Gyula pápa halála után komoly

esélyei voltak, hogy a pápai trónra kerül 1513-ban. Kora hatalmas főpapjainak egyike volt, akiknek kegyéért sok számottevő politikai tényező versengett. Még XII. Lajos francia királyra is mérséklőleg tudott hatni és tevékenyen vett részt az 1512-i lateráni zsinat előkészítésében.

1951 június 19 -én, 20 évvel ezelőtt hunyt el Egry József festő. Zalaújlakon született 1883 március 15-én. A «Magyar Művészet 1800-1945» című munkában, Németh Lajos a következőket írja Egryről: «A társadalmával szembekezdülő művész a Balaton mellé húzódik és tevékenységének szinte egyetlen témája a Balaton. A balatoni tájat nem a természeti hűségben festi, hanem a párát, a mindent magába szívó, a csodálatos reflexektől remegő atmoszférát, a fényözönt jeleníti valami barbár napimádatban, amely felbontja és az ősi természet elemévé olvasztja a tihanyi halászt, a festőt, a házakat és a fákat. A pantheizmus ősi élménye éled újjá művészetében, s valami féktelen szabadság utáni vágy, amely áttöri a modern civilizáció embertorzító korlátait. A természet és az ember ősi egységének keresése és élménye hevíti szinte mitológiai ihletettségű festményeit.

1871 június 22 -én, 100 évvel ezelőtt hunyt el Edvi Illés Pál. Evangélikus lelkész volt, született Rétiben (Győr m.), 1793 június 29 -én. Tanulmányait Sopronban és Jena-ban végezte. Több helyen volt lelkész, először édesapja mellett, később a kemesaljai egyházmegye esperesévé választották meg. 1863-ban megvakult, ekkor lemondott a lelkészségről és Pestre költözött, ott is halt meg aztán. — Maradandó írásai a következők: Ékes házi oltár, verses imádságok evangélikus keresztyének számára (1832); Gyónók katekizmusa (1837); A legszükségesebb tudományok összessége (1837).

† Justh István prépost

Madridban 73 éves korában elhunyt neczpáli Justh István felsőörsi prépost. Az első világháborúban tüzérfőhadnagyként szolgált, utána választotta csak az egyházi pályát. A bécsi Pázmáneumban és Rómában tanult, teológiából és művészettörténetből doktorált. Később az egyik Batthyány-öse által alapított felsőörsi prépostság élére került és az ő nevéhez fűződött az árpádkori eredetű prépost-

sági templom restaurálása. A Standard-perben tizenöt évi börtönre ítélték. 56-ban szabadult 8 évi fogság után és Spanyolországban telepedett le. 1961-69 között a madridi egyetem bölcsészkarán magyar nyelvről és kutúráról adott elő és a Spanyol Nemzeti Rádió magyar nyelvű adásainak egyházi munkatársa, A Politikai foglyok Szövetségének vezetőségi tagja volt. Március 12 -én temették. A madridi magyar kolónia búcsúztatta.

Magyar szerzői-est
Zürichben

Laptársunk, a Bécsi Magyar Híradó néhány évvel ezelőtt ügyes összeállításban közölte azon nevezetes honfitársaink nevét, kik Svájcban élnek, s az emigrációban is szolgálják a magyar és a befogadó ország kultúráját. A felsorolás örvendetesen egy új névvel bővíthet. Frank Ferenc néhány éve telepedett le Svájcban, a munkásszövetség akciója keretében jött olasz menekülttáborból. Banktisztviselő s egyben amatőr zeneszerző.

Április 24-én a Zürichi Magyar Ifjúsági Klub rendezte meg számára az első szerzői estet és a lelkes közönség nagy elismeréssel adózott Frank Ferenc művészetének. Műveit R. Kraut svájci és Hegyi Géza magyar zongoraművészek interpretálták, nagy szeretettel és művészi felkészültséggel. Hét rövidebb mű került bemutatásra, a címek közül csak azokat idézzük, melyek talán a legtöbb sikert aratták: Mesél az 5 tónus, Panasz, Sonatine.

A szerzőnek műveiben sok mondanivalója van, formakészsége határozott, persze a stíluskeresés még nem forrhatott ki, hiszen az a legnagyobbaknál is sokszor évtizedekig tartott. Nehéz egy művész útja, különösen akkor, ha tárgyát csak a szabadidejében művelheti, sokszor sokáig kell várnia a teljes érvényesülésre. Reméljük, Frank Ferencnek szerencséje lesz és az elismerés nemcsak a magyar, hanem a nemzetközi közönség előtt is rövidesen osztályrésze lesz. (E. L.)

Anyák Napja Zürichben

Mai technizált, gyorsan pergő életünkben oázisként tűnik fel minden olyan esemény, vagy ünnep, melynek középpontjában a tiszta szeretet áll. Így voltunk a zürichi anyák napi ünnepélyen is, melyet a Zürichi Magyar Nőegylet rendezett meg ismét. Nem mondjuk, hogy hagyományos keretek között, mert ötletes hölgyeink gondoskodnak arról, hogy mindig valami új elemmel gazdagítsák a programot, gondoskodnak arról, hogy a szeretet fogalmát élményszerűen élje át a közönség, s vígyen magával tartóssat, felejthetlent.

A gyermekek műsora hűségesen tükrözte az emigrációban élő családok helyzetét és elsőrendű igényét a családi élet megerősítésére. Kétségtelen az, hogy mi magyarok a befogadó ország részéről teljes szeretettel kerültünk felvételre, de mégis idegenben vagyunk, a teljes asszimiláció csak gyermekeinknek lesz esetleg osztályrésze, s csak a szeretet az, ami megvéd s összefog bennünket. Nos, azt nyújtották gyermekeink kedvesen, bizony néha már németes kiejtéssel, ötletesen a sok gonddal összeállított műsorban. A svájci gyerekek közreműködése és Deli Imre lelkész jól sikerült beszéde a műsor színvonalát és a hangulat bensőségét csak emelte.

Végül ne feledkezzünk meg a rendezők önfeláldozó munkájáról sem, melynek egyik fontos része volt a jól működő büffet, ennek segítségével sikerült elérni, hogy a közönség egy része a műsor után együtt maradt és családi hangulatban beszélgette meg «közös dolgainkat». (E. L.)

DOBOS FOTO – KJNO

8 München 2 Rindermarkt 16 Tel. 0811/ 240 852

Színes filmek kidolgozását
bárhonnan vállaljuk!

FOTO — EXPORT!

65 éves cég!

1945-ig Győrtől!

Építsük tovább a Burg Kastl-i gimnáziumot

— A VILÁG EGYETLEN SZABAD MAGYAR GIMNÁZIUMA
IGAZGATÓSÁGÁNAK FELHÍVÁSA —

Burg Kastl már évek óta szűknek bizonyul. Szűk az iskolaépület, szűk az új leány-internátus is. A jelentkezőket évek óta nem tudjuk mind felvenni.

1970. őszén a bajor kormány tanügyi, egészségügyi és pénzügyi szakbizottsága a helyszínen állapította meg, hogy a jelenlegi 340 körüli létszám is csak akkor tartható fenn, ha a leányinternátus padlásterét leányszobákká építjük ki és még négy párhuzamos alsó osztályt építünk.

Ez a kibővítés legkevesebb 500.000 DM-ba kerül. Ennek legalább egyharmadát kell a magyar emigrációnak összegyűjtenie, a többi a németektől kérhetjük.

Ezért fordulunk a külföldi magyarsághoz, a magyar egyházakhoz, szervezetekhez és sajtóhoz, valamint mindazokhoz, akiknek szívügye a külföldi magyar ifjúság jövője: tanulóink szüleikhez, azok baráti köréhez, hogy a gyűjtést sürgősen szervezzék meg és indítsák el. A szülők képviselőire Európában felkértük az iskola Szülői Tanácsát, Amerikában: Dr. Batizy Gusztáv orvost (Acron-Ohio), Pallos Lórántot (Huntsville, Alab), Dr. Papp Gábort, a clevelandi Iskolamozgalmat vezetőjét, aki ösztöndíjak szervezésével eddig is jelentősen támogatta iskolánkat, Skerlán Gyulát (Cleveland), Tüskös Mihályt (Luisville, Kyov), Dr. Waczek Ferencet (San Diego).

Az együttes akció levelezési címei: *Európában: Ungarisches Gymnasium Direktorat, 8455. Kastl, W-Deutschland, Amerikában: Hungarian Central Committee For Books and Education Inc. P. O. Box. 16403. Cleveland, Ohio, 44111.*

Most, amikor a gyűjtést új alapokon újra elindítjuk, hálával gondolunk mindazokra, akik eddig segítettek, különösen megboldogult Gámán Imrére, aki egyszerű munkás léte, egyedül 2 év alatt, minden adminisztrációs költség nélkül, több mint 10.000 dollárt gyűjtött a leányinternátusra. Dr. Értvay József gyűjtését általános kulturális célra, ki nem vehető bankalapra tette. Így gyakorlatilag az elmúlt 4 év alatt a gyűjtés iskolánkra eső részét sem kaphattuk meg.

Ezért a Hungarian Cultural Fond iskolánknak szóló gyűjtését nov. 1-ével leállítottuk. A jövőben a felajánlásokat ugyancsak minden adminisztrációs költség nélkül közvetlenül az iskola építkezési kontójára, *Ungarisches Gymnasium, Baukonto; 1956. Kastl, Sparkasse, Nr. 3030301, Amerikában a Hungarian Central Comittee fenti, clevelandi címére kérjük.* Az adományokról negyedévi nyilvános és pontos kimutatást adunk, évvégén pedig az adományozók nevét Évkönyvünkben megörökítjük.

Téglajegy tulajdonos: aki legalább egy téglával támogatja az építkezést (30.— DM, vagy 10.— \$). Az adományt «téglajeggel» igazoljuk.

Pártoló tag: aki 75.— DM-t, Amerikában 25.— \$-t adományoz. Neve az intézet aranykönyvébe kerül.

Alapító tag: aki legalább 300.— DM-t, Amerikában 100.— \$-t, egyesületeknél legalább 600.— DM-t, Amerikában 200.— \$-t adományoz. A védnök, vagy alapító tag, szervezet neve az iskola emléktáblájára kerül. Meghalt barátok nevére is lehet adakozni.

Az iskola védnöke: (személy vagy egyesület), aki 1000.— DM-t, vagy Amerikában 500.— \$-t adományoz.

Fontos minden márka, minden dollár, mert megháromszorozódik! Amennyit mi magyarok áldozunk saját fiataljaink jövőjéért, kétszerannyit kaphatunk a német szövetségi és a bajor államtól is. — Az adomány adóból levonható. Kérésre hivatalos igazolást küldünk.

Kelt, Burg Kastl, 1970. december 1-én.

Dr. Osskó Irnák s. k.
a Szülői Tanács elnöke

Dr. Harangozó Ferenc s. k.
intézeti igazgató

MEGAJÁNLÁS

Az ívet kérjük nyomtatott betűkkel kitölteni, a borítékot címünkre: (Európában: Ungarisches Gymnasium, 8455. Kastl ü. Amberg, Opf. — Amerikában: Hungarian Central Committee for Books and Education Inc. Box 16403. Cleveland, Ohio 44111.) visszaküldeni.

Név: (személy, vagy szervezet) .....

Cím: ..... belépek az iskola

Támogatói sorába, 1 téglá megajánlással: 10 \$, vagy 25 DM. (Kívánt részt aláhúzni!)

Pártoló tagjai sorába. (Legalább 25 \$, Európában 75 DM.)

Alapító tagjai sorába. (Személyek; legalább 100 \$, Európában 300 DM. Szervezetek: 200 \$, Európában 600 DM.)

Védnökei sorába (személyek, vagy egyesületek) 500 \$, Európában: 1000 DM.

Kelt .....

(aláírás)

Zárt ajtók mögött

Április 26-ika óta folyik Budapesten a per katolikus papok és fiatalok ellen A rendszer mindent elkövetett annak érdekében, hogy a múlt szeptember 10-től végrehajtott széleskörű házkutatásoka t, letartóztatásokat, sokszor ütlegetésekkel egybekötött durva vallatásokat a hazai és a külföldi közvélemény elől eltitkolja. Politikai pert tervezett és erre szemelte ki az áldazatokat. Ezen pernek áldozatai budapesti papok és fiatalok közül kerültek ki. A jogtalanul elhurcolt papok közül hárman: Hagemann Frigyes, Tury Lajos és Somogyi Sándor már korábban is megjárták a kommunista börtönöket. Katona István aktív lelkész tudomásunk szerint most áll először a kommunista bíróság előtt. Miért? Mert teljesítették papi hivatásukat. Foglalkoztak a hozzájuk forduló fiatalokkal, akik vallási kérdésekben kértek eligazítást tőlük.

A tárgyalóteremben, zárt ajtók mögött ilyen kijelentések ismételődnek az államügyész és a bírák részéről: rendszer-ellenes ideológiát tanítottak! Ez a vád: rendszer ellenes ideológiát tanítottak — újra arról tanúskodik, hogy Magyarországon vallás- és egyházüldözés folyik. Az evangéliumot, a hittant nevezi az ügyész és a bíróság rendszer ellenes ideológiának. Azt a hittant, melynek tanítása az alkotmány és az állami törvények szerint szabad. Mert az alkotmány az állampolgárok számára biztosítja a lelkiismereti és vallás-szabadságot. Az alkotmány 54-ik szakasza szószerint kijelenti: «A vallásoktatást az állampolgárok kizárólagos magánügyének kell tekinteni». Sehoh sincsen olyan előírás a kommunista törvényekben, mely tiltaná az iskolán kívüli szabad hitoktatást.

A budapesti tárgyalóteremben tehát újra lábbal tiporja a rendszer az alkotmányt és a szocialista törvényeket. Mindezt zárt ajtók mögött, a nyilvánosság kizárásával teszi. Amikor az egyik kezét tárgyalásra nyújtja a Vatikán felé, a másik kezével üldözi az evangélium hirdetőit, üldözi az Egyházat. Köztudomású, hogy a Vatikán hivatalos megbízottja, Giovanni Cheli monsignore, nem régen Budapesten tárgyalt a kormány megbízottjaival. Az is esmeretes, hogy legutóbbi vatikáni látogatása során Péter János külügyminiszter előtt szóvá tették a jogtalan letartóztatásokat, a hivatásukat teljesítő papok és katolikus fiatalok üldözését. Egyesek abban bíztak, hogy a budapesti kormányban lesz annyi józan megfontolás, hogy tartózkodik a többször elnapolt per megrendezésétől és az ártatlanul lefogottakat szabadon engedi. Ez azonban nem következett be. Az egyház és vallásüldözés végigjárja az erőszak, jogtiprás útját. Budapesten tudják, hogy az ítéleteket magasabb helyen már előre megszabták. A tárgyalást azonban mégis lefolytatják, hogy kihirdethessék a jogtalan ítéleteket. Az emberi jogokat súlyosan sértő eljárásra a jogászok genfi nemzetközi szervezete is felfigyelt és tiltakozását eljuttatta a világszervezethez. Kiemelte, hogy Budapesten súlyosan megsértik a lényeges emberi jogokat. A per hamarosan véget ér, a jogtipró ítéletet kihirdetik, a hivatásukat teljesítő papokat és katolikus fiatalokat elmarasztalják — de az igazi bűnös a rendszer és hivatalnokai a felelősség elől nem térhetnek ki.

Szerelem – Házasság – Család

Én már 15 éves vagyok

«15 éves vagyok, és szüleim egyáltalán nem engedik meg, hogy találkákat tartsak fiúkkal, sőt még telefonon sem beszélhetek velük. Csak 18 éves korom után akarják ezt megengedni. Remélem, hogy egy napon férjhez fogok menni, de ehhez szükség van a találkákra. Hat testvérem mind házasságot kötött már, és egyet kivéve — aki csak magát okolhatja érte — mindnyájan boldogok.»

Utolsó kijelentése arra vall, hogy szülei «hozzáállása» a problémához jól bevált testvérei esetében. Ezért jó esélye van arra, hogy az Ön esetében is be fog válni.

Tizenöt éves korában valóban fiatal még ahhoz, hogy a fiúk között válogasson. Érzelmei még nagyon könnyen elragadják, úgy, hogy esztelenül beleszerethet olyasvalakibe, akit érettebb ésszel ugyancsak szemügyre vett volna, mielőtt utat engedett volna érzelmeinek.

Az ilyen elveket persze ma sokan ósdi, maradi álláspontnak tartják. Arra hivatkoznak, hogy manapság szinte bevett szokás a fiatalok között a házasság előtti, ill. azon kívüli rendszeres szexuális élet, a legtöbbnek megvan a többé-kevésbé állandó partnere. Tehát reménytelen és korszerűtlen vállalkozás az, ha mai fiataloknak bűnről, tiszta életről beszélünk. Még reménytelenebb és korszerűtlenebb vállalkozás tehát, ha arra akarnánk rábírni őket, hogy még csak ne is udvaroljanak, ill. udvaroltassanak maguknak. — Ezzel kap-

csolatban két szempontot szeretnénk hangsúlyozni:

a) Egyáltalán nem helytelenítjük az udvarlást általában, hisz ez hozzátartozik az élet rendjéhez, s előkészítője a házasságnak. Tehát nem öncélú valami, hanem a házasság célja. Csak a túl korai udvarlást nem helyeseltjük, olyan fiataloknál, akik egyhamar — különféle okok, de főleg koruk miatt — még nem gondolhatnak házasságkötésre. Ilyenkor a találkák csak öncélú szórakozást, kötelességmulasztást, bűnalkalmakat szoktak jelenteni, ill. eredményezni.

b) A túl korai udvarlást — mint bármely más hibát — nem lehet nem-helyteleníteni pusztán azért, mert nagyon elterjedt gyakorlattá vált, vagy mivel az érintett fiatalok más véleményen vannak, és az általunk képviselt vélemény nem talál tetszésre náluk. Mikor Jézus Krisztus szavait «kemény beszédnek» találták, nem vont vissza semmit, sőt legszűkebb környezetének is feltette a kérdést: «Talán ti is el akartok hagyni?» Ha az igazságról, vagy erkölcsi értékekről van szó, akkor nem szabad hamis engedékenységgel tápot adni a tévedésnek, vagy káros gyakorlatnak.

Próbálja hát egy időre még elfelejteni a fiúkat és a találkákat. Fordítsa erejét jelleme csiszolására és tanulmányaira.

Visszamaradottakká válnak a fiatalok

«Úgy látom az előző válaszban, hogy nem helyesli, ha a fiatalok 18 éves koruk előtt találkákat adnak egymásnak. De miféle tár-

sadalmi élet vár akkor a fiatalokra? Nem táncolhatnak ünnepnap, sem az iskolai ünnepélyeken, nem rendezhetnek családi mulatságokat, vagy táncestélyeket. Így társadalmilag visszamaradottakká válnak, és amikor egyetemre kerülnek, sután viselkednek. Én nagyon hálás vagyok azért, hogy nekem senki sem tiltotta meg a találkákat középiskolás koromban.»

Szükségesnek tartjuk világosan leszögezni nézeteinket, amelyeket Ön alaposan félreértett:

1) Az udvarlást (amin az egymásnak adott kizárólagos, rendszeres és gyakori találkákat értjük) csak azok között tartjuk helyesnek, akik házasságot is köthetnek egymással, és helyzetüknél fogva józanul gondolhatnak arra, hogy ez emberi számítás szerint, normális körülmények között 2-3 éven belül meg is történhet.

2) Ha valaki családi, iskolai ünnepélyen, táncestélyen, vagy hasonlóan másnemű fiatalok társaságában részt vesz, az még nem udvarlás, ha nem kezdtek el valakivel a rendszeres és gyakori találkákat. Ilyen esetben rendszerint nem áll fenn a bűn, vagy kötelességmulasztás veszélye.

3) Egyáltalán nem állítjuk, hogy nincs szükség a társadalmi érintkezés udvarias formáinak elsajátítására. Ehhez azonban nincs szükség túl korai udvarlásra.

4) Ha egy 17-18 éves fiatal körülményeinél fogva komolyan gondolhat már arra, hogy néhány éven belül házasságot köthet, akkor jogában áll az udvarlás, mint a házasság előkészítője.

HIRDETÉSEK

Az Életünk

elfogad hirdetéseket,
azok közlését kérjük

a Gazdasági Bizottságon keresztül

P. Szőke János címén beküldeni:

D. Stuttgart 1,

Werastr. 63.

Telefon: 43 37 86

A nyomda a Gazdasági Bizottság megkerülésével nem fogad el hirdetést.

AJÁNLOM BÁNHIDAI ANDRÁS:

Gyöngyi avagy a Koptogárok című drámai elbeszélését, mely két irodalmi pályázaton vett részt és nyert kitüntetést: a Magyar Szabadságharcos Szövetség Franciaországi Szervezetének 1968 és a Clevelandi X. Magyar Találkozó 1970 évi pályázatán. Az utóbbi szervezet szerint a mű «Az egyetemes magyarság osztatlan elismerésére érdemes.» — Bolti ára DM 8.40, előre fizetve, postán bárhova küldve DM 9.60, ugyanígy, de ajánlva DM 10.40, utánvétellel (csak belföldre) DM 10.80.

Jaritz Andreas magyar könyvkereskedő
8 München 21, Lutzstrasse 2.

«BOUTIQUE MARIA»

Bécsi magyar divatáru üzlet
a város szívében.

Kosztümök, kabátok, ruhák és blúzok
nagy választékban. Méretre rendelések!

Pongrácz Mária

Wien 1, Herrengasse 2-4.

Tel.: 63 50 222

RENDESI MÁRIA:

ÉLETERÖNK A SZERETET

c. könyve a zsinati szellem elmélyítéséhez és gyakorlati megvalósításához segít hozzá a tárgyilagos, áldozatrakész emberszeretet és a személyes Isten-szeretet bemutatásával. Megismerteti a lelkiélet eszközeivel, önismeretre vezet, elmélkedési anyagot ad.

Ára: 12.— DM. Kapható: Róm. Kat.
Magyar Lelkészségen,

D - 8 München 80, Trogerstrasse 48.

JUGOSZLÁVIÁBAN NYARALÓK

FIGYELMÉBE!

Kiadnám szép helyen fekvő, Rovinjban
lévő 8 fekvőhelyes lakásomat.

Seffer Irén, Istarska 8, I. Rovinj,
Jugoszlávia

59 ÉVES, CSINOSNAK MONDOTT,

kis nyugdíjjal rendelkező magyar özvegyasszony keresi megértő, intelligens, szintén jövedelemmel rendelkező magyar férfi ismeretségét a világ bármely részéből. Leveleket az Életünk Gazdasági Hivatalához kérek: *Nem jó egyedül* jelígre.

Stuttgart, Werastrasse 63.

KOMOLY, 26 ÉVES, ÉRETTSÉGIZETT,

finom mechanikát tanult, 165 cm magas, csinos magyar leány komoly férfi ismeretségét keresi házasság céljából.

Leveleket «Marika» jelígre alábbi címre:

J. Zalán, 94 St. Mandé,

37, rue du Comm.-Mouchette

Franciaország.

Magyar gépíróőket

állandó alkalmazásra és kiegészítő munkára keres a Szabad Európa Rádió Magyar Osztálya. Korhatár 45 év. A jelentkezéseket rövid életrajzzal az alábbi címre kérjük:

Radio Freies Europa

Ungarische Administration

8 München 22.

Englischer Garten 1.

Rövid hírek

A Hírközlés Világnapját május 25-án tartották az egész világon. Ez alkalomból VI. Pál pápa «A szociális hírközlő eszközök az emberiség egységének szolgálatában» címmel üzenetet intézett a világ lakosságához. Ezen a napon több templomban újságírók is szószékre léptek és prédikációkat tartottak.

Aláírták a Szentszék és Ausztria közötti konkordátum kiegészítő okmányait. Az okmány a konkordátum iskolaiügyről szóló részét egészíti ki, amelynek értelmében az állam 100 %-ban magára vállalja a katolikus magániskolák személyi kiadásait.

Agagianian örmény származású kardinális halálával, aki 75 éves korában Rómában nemrégiben elhunyt, a bíborosi kollégium tagjainak száma 122-re csökkent.

A speyeri Szent Afra templom renoválása közben a Wulfila biblia töredékére bukkantak. A keletgót emlék Kr. u. 500-ból származik és a tudósok megállapították, hogy az uppsalai egyetemi könyvtárban őrzött Codex Argenteus egy része.

A bíborszínű pergamentre arany és ezüst betűkkel írott biblia eredetileg 330 lapból állt, de ma már csak 107 lapját őrzik Uppsalában. A most megtalált töredék a Márk evangélium egy részét foglalja magában.

VI. Pál pápa új neveket adott a Vatikán néhány ismertebb termének. Így az egyik eddigi trónterem Az Evangélisták terme, a kis trónterem pedig Péter és Pál terem nevet kapta. Az utóbbi években a pápa kívánságára több termet restauráltak és modernizáltak a Vatikánban.

A Német Szövetségi Köztársaságban élő lelkészek évente 8 millió DM-át adományoznak a DDR-ben működő paptestvéreiknek. Főként a diaszporákban élő társaikat segítik ezzel az összeeggel.

Bukaresttől délre ún. késői hivatások részére 3 éves tanulmányi időtartammal új szeminárium nyílt az ortodox egyház felügyelete alatt. Az első iskolai évre 140 jelentkezőt vettek fel, akik csak középiskolát végeztek és hivatalokban és munkásokként dolgoztak eddig.

Olasz lapjelentések szerint a Genezáreti-tó partján folyó ásatások során Kafarnaumban megtalálták Szent Péter házának romjait, ahol Jézus galileai útja során is tartózkodott és lakott. A romok felett szentély építését tervezik.

Északamerikában központot hoznak létre, amely a béke, a jog és a fejlődő országok aktuális kérdéseivel foglalkozik. Az intézet felállításában közreműködnek a jezsuiták is — jelentette be Arrupe rendfőnök U Thant főtítkárnak. A tanulmányi központnak hozzá kell járulni ahhoz, hogy befolyást gyakoroljon a világeseményekre és segítsen a modern világ felépítésében.

A madridi egyházmegyéhez közelálló hírügynökség jelenti, hogy a spanyol püspöki

kar a madridi és a barcelonai egyházmegyéket felosztását tervezi. Madrid és Barcelona területén él a spanyol lakosság 16 %-a. Szociológiai és pasztorális felmérések is igazolják a terv jogosságát, hiszen mindkét egyházmegyében több, mint 3 millió katolikus ellátásáról kell gandoskodni.

Kubában az idén 15 papot és 2 püspököt szenteltek fel. Mindannyian kubai származásúak. A püspökök a világ legfiatalabb püspökei, átlagos életkoruk 45 év. A szigetországban 215 katolikus pap van; egy lelkészre 38 ezer hívó jut.

A csehszlovákiai egyház adataiból: az országban 3532 pap él, közülük 561 magas kora, betegség, vagy működési engedély megtagadása miatt nem gyakorolhatja hivatását. A szerzetesnővérek száma 7247. Leitmeritzben és Olmützben 270, Pozsonyban a szemináriumban 291 hallgató készül a papi pályára.

A kopt egyház új fejének kinevezéséhez hozzájárult Hailé Szelasszié császár. A 64 éves Theophilos pátriárkát liberális és reformkedvelő főpaprak ismerik, ezért a közeljövőben a kopt-etiópiai egyház átszervezését is lehetségesnek tartják.

Az olasz filatelista szövetség az Aranybélyeg címet adományozta a Vatikáni Posta 1970. évi bérmentesítő bélyegsorozatának. Ugyancsak jutalmat kapott az oszakai világkiállítás alkalmából kiadott különbélyeg sorozat is.

Irországban is erősen csökkent a papi hivatások száma — jelenti a tájékoztatási központ. 1961-ben még 3 ezren felül, 1969-ben már csak 2255 fiatal jelentkezett szemináriumi felvételtre. Ez a számcsökkenés nemcsak Irországban, hanem Angliában is erősen érzeti majd hatását, mivel az angol egyházmegyeekben sok ir származású lelkész dolgozik.

Spanyolországban Compostelában az idén nagyszabású ünnepeket tartanak Szent Jakab apostol tiszteletére. Ez alkalomból több egyházmegye lakossága teljes amnesziát követel a politikai foglyok számára. A mozgalomhoz csatlakozott a spanyol ügyvédek szövetsége is. Franco államfő ugyanis azzal a megokolással kegyelmezett meg a halálra ítélt burgosi hazafiaknak, hogy a belső béke jegyében üljék meg az ország védőszentjének, az apostolnak szentelt évet.

Róma nyomornegyedeiben 500 külföldi fiatal tölti a nyarat. 10 nemzet fiataljai vállalkoztak arra, hogy tettükkel a szociális és diszkriminációs különbségekre hívják fel az olasz közvélemény figyelmét. Ezek a különbségek különösen a római nyomornegyedek lakóinál igen szembetűnőek.

Litvániában 1970-ben 7. — Észtországban 4. — Lengyelországban pedig 381 szemináristát szenteltek pappá.

Lapunk

legközelebbi

kettős száma

(július - augusztus)

július közepén jelenik meg.

Lapzárta július 1.

A szeptemberi szám

azonban már újra a

s z o k o t t i d ő b e n

jut el olvasóinkhoz.

Figyelem

1971 május 1-től

Szerkesztőségünk és

a Nyomda

címe megváltozott!

A Magyar Nyomda

átköltözött a

Frongartenstr. 15. sz. alá

(régii helyiségtől

kb. 300 méter)

Új címünk:

Magyar Nyomda

Ungarische Buchdruckerei

9000 St.Gallen

Frongartenstr. 15

Telefonunk a régi:

(071) 22 55 28

Az Életünkben megjelent írásokért minden tekintetben azok szerzői felelősek.

Lapzárta a hónap 15-én, hirdetéseket pedig csak a hónap 12-ig fogadunk el!

Életünk

Az európai magyar katolikusok lapja

Felelős szerkesztő és kiadó:

Dr. Vecsey József

Szerkesztőség és nyomda:

Ungarische Buchdruckerei

9000 St.Gallen, Frongartenstr. 15.

(Schweiz)

Telefon: (071) 22 55 28

Előfizetés egy évre: 8.— svájci frank

Egyes szám ára: 0.70 svájci frank.

É l e t ü n k — Unser Leben
Monatschrift für die ungarischen
Katholiken in Europa

Redakteur und Herausgeber:

Dr. Josef Vecsey

Redaktion und Druck: Ungarische Buch-

druckerei, 9000 St.Gallen (Schweiz),

Frongartenstr. 15.

Telefon: (071) 22 55 28

Kto. Krt. 603 Ungarische Buchdruckerei

Sparkassa der Administration St.Gallen

Bezugspreis jährlich: 8.— Sfr.